

# **Simo elaa ya Yesu Klisto eya imolaka Malako Maphoo ma etatele**

O nte ya babuku ba Simo Elaa baso bane, phaaka Malako boli bokuwe bombe kula na wenene obokye boli bookasi. Nkombo ya Malako eyoko eli Yoane Malako. Toewene o Malako 14.51; Bitoma 12.12, 25; 13.5, 13; 15.37, 39; Bakolose 4.10; 2 Ti 4.11; Filemona 24; 1 Petelo 5.15.

O nkanda ya baanosi baakasi bakoma obokye Malako abaka «mpengyi» ya Petelo o mokyisi nwa Loma; yango mena iimola se sa Simo Elaa sibengye bowabaka Petelo kateya.

## **O Simo ya Malako tomozwa maphoo mama:**

- Malako 1.1-13: Yoane Mobatise kabongyisele Yesu nzela; Yesu abatisami, aesi ya kyende o bokye; omoo Satana amumekyi
- Malako 1.14-10.52: Etoma ya Yesu o Galileya: Yesu amiteye obokye ali moto ooli na bokonzi; atati iimola baekosi bee bowamowa yo na bowamokundwa yo. Aesi ya mana o Galileya akye o Yelusaleme
- Malako 11.1-16.8: Poso ya Yesu eya suka o Yelusaleme. Bato bayambaka Yesu na bolaa. Kasi maphoo maabaka yo kakyele na mateya me temaikaka baa masepelisa bakonzi. Waa nkolo ya ilengyele eyenga ya ilekana, Yesu amba ya za na baekosi bee mozaa nwa

suka, sima aesi ya kye bɔndeɛ o inzabi sa ba olive; omɔɔ baesi ya moakya, emba bamba ya kye moboma oekulusu. Kasi na munkukutu, o sima ya mokolo nwa Sabata, moanze monomo amba ya vana na basi bakye kye kyeka ilita sa Yesu, aesi ya baimola obokye Yesu akundoo

- Malako 16.9-20: Yesu atokolesi bato bɛ, emba abaa o ikolo

Nwɛbi motangyi, bakoma mokanda nwa «Simo Elaa» mumu phɔ na banga toanole «sekyele» ya Yesu wa Nazaretɛ, bo wanola mokonzi nwa batulukulu wa Loma obokye «Nde phɛɛ, moto oyo abakyi Nwana wa Nwaphongo» (15.39).

### *Mateya ma Yoane Mobatise*

<sup>1</sup> Eye etatele ya Simo Elaa ya Yesu Klisto, iyo Nwana wa ya Nwaphongo.

<sup>2</sup> Moimosi Isaya akoma o buku pha Nwaphongo bɔbo: Nwaphongo yokye: «Kyeka! Namotoma tima ya nga o boo pha wɛ.

Amoebongyisa nzela.

<sup>3</sup> Moto monomo kaanwane o bokye:

Bongya nzela ya Nkolo!

Omoteyisa nsonga!»

<sup>4</sup> Yoane aesi ya tokolo o bokye. Ateyaka bato, yokye: «Bongya mandondo ma bɛɛ, obatisame. Emba Nwaphongo amoelimbisa masumu ma bɛɛ.»

<sup>5</sup> Bato baso ba ekolo ya Yuda na ba mokyisi nwa Yelusaleme bakye kye oka ye. Baimolaka bobe

pha bée o miyo ma bato baso. Ndokolo Yoane kambe ya babatisa o maa ma ebale ya Yaladene.

<sup>6</sup> Yoane alataka etobu eyatongamaka na nkungye ya nyama na nkombo «Shamo». Alataka na nkamba ya lopho la nyama o mombimbi nwe. Azaka ntete, aletekye na maboo.

<sup>7</sup> Aimolaka bato me bobo: «Moto owamoya o sima ya nga andekyi na mwiya. Nga sikokyi imiinya o boo phe obokye naingole nono simbi ya bikoto bee.

<sup>8</sup> Nga, naebatisa na maa, ka iyo amoebatisa na Bolobo Bosanto.»

### *Yoane abatise Yesu*

<sup>9</sup> Emba mi nkolo me Yesu aesi yauta o mokyisi monomo o manyete ma Galileya, nkombo ya mokyisi me Nazarete. Aesi ya koma oka Yoane. Yoane aesi ya mobatisa o ebale ya Yaladene.

<sup>10</sup> Sakoko, Yesu aesi ya londwa o maa. Okolondwe yo, aweni ikolo si ziboo. Akuli wene Bolobo bomoutesi ndokolo inkoto-nwinya.

<sup>11</sup> Aokyi nwesi moute o ikolo mowo bobo: «Iwe, Nwana wa nga owa lozingo, nali na we na nkyisa boikye.»

### *Molemba amekyi Yesu*

<sup>12</sup> Sakoko, Bolobo aesi ya kamba Yesu o bokye.

<sup>13</sup> Yesu abaka o bokye nkolo makoo mane. Omo, Molemba amumekaka. Baanze bamosungaka.

### *Yesu abangyi basosi bane*

14 Waanyɔsa ɔ́ɛ Yoane o ɔ́lɔkɔ, Yesu aesi yakye o manyete ma Galileya, abuto ikyemimola Simo Elaa ya Nwaphongo,

15 aɔ́aka kakyemiwɔ yokye: «Uɔ́wanɔ́wa eye imbele me simbi yakoka. Nwaphongo aweninye ɔ́konzi phe. Bongola ntema ya ɔ́ɛ, anola Simo Elaa ya Nwaphongo!»

16 Mokɔlɔ mɔ́nɔmɔ́ Yesu aesi ya ɔ́anda o mokukulu nwa maa maanene ma Galileya. Okoɔ́ande yo, aesi ya wene ɔ́aɔ́si ɔ́a swe ɔ́abale, mankombo ma ɔ́ɛ Simo na nwana nyango Andele ɔ́avakye ɔ́ondendi o maa.

17 Yesu amba ya wɔ́ na ɔ́ɛ yokye: «Yam-bengye. Otokule ɔ́a ɔ́aɔ́si ɔ́a swe, namoebuya ɔ́aɔ́si ɔ́a ɔ́ato phɔ́ ya Nwaphongo.»

18 Sakɔ́kɔ́, ɔ́aikyi ika mandendi ma ɔ́ɛ, ɔ́amɔ́bengyi.

19 Yesu akuli susana na nwana o ɔ́oo. Aesi ya wene Zake na Yoane, ɔ́ana ɔ́a Zebede. ɔ́aɔ́aka mi vato, ɔ́abambe mandendi ma ɔ́ɛ.

20 Sakɔ́kɔ́ Yesu aesi ya ɔ́aɔ́anga. ɔ́aikyiika angɔ́ wa ɔ́ɛ Zebede o vato na ɔ́ato ɔ́ɛ ɔ́aetoma, ɔ́abengyi Yesu.

### *Yesu abikye moto owa ɔ́olɔɔ́ ɔ́ooɔ́ɔ́*

21 Yesu na ɔ́aekosi ɔ́ɛ ɔ́aesi ya kyende o mokyisi muunene nwa Kapalanauma. O mokɔ́lɔ moeme Bayuda, Yesu aesi ya nyɔ́lɔ o Ingambi sa makyita. Atati iteya.

22 ɔ́ato ɔ́akamwaka ioka iteya se, phɔ́ abateyaka na ɔ́oekondo ɔ́oso. Taikaka bateya ndokolo bateye ɔ́a Mibeko.

<sup>23</sup> Imbele me moto monomo aesi ya nyolo o Ingambi sa makyita, abaka na bolobo bohe, atati ianwana yokye:

<sup>24</sup> «Yesu wa Nazaletē, kolukye ilokyela bo? Oesi nde iya lounva? Naeyebe. Iwe moto Mosantu owa toma Nwaphongo.»

<sup>25</sup> Yesu aesi ya phaphala na bolobo me yokye: «Zala bose! Tokolo o nzoto ya moto oyo!»

<sup>26</sup> Bolobo bohe boesi ya nyingyinya moto me na bokusi. Boesi ya anwana na bokusi, botokosi o nzoto ye.

<sup>27</sup> Bato baso baesi ya kamwa na boikye. Nde babona babuto imituna, bekye: «Eye lowo ye? Kateya mapho manyakune na boekondo. Katome na malobo maabe, mamookye.»

<sup>28</sup> Nwana bokyi boho, sango ya Yesu yeesi ya nyangwa o nkyisi iso ya Galileya.

### *Yesu abikye bato baikye baa malosi*

<sup>29</sup> Bobele, Yesu na Zake na Yoane baesi ya mana o Ingambi sa makyita. Baesi ya kye o ingambi sa Simo na Andele.

<sup>30</sup> Boo pha Simo owa nwanwasi amilangyaka pho abaka na mowewe. Okokome Yesu, baesi ya moimola bolosi pha nwanwasi me.

<sup>31</sup> Yesu asusinye phenephe ne. Amophisi na eboko Amoteye. Mowewe moesi ya mana. Nwanwasi me atati ibakyelela.

<sup>32</sup> Waankokolo, bato bamba ya ikyela Yesu bato baso baabaka na biswete na baa malobo mabe.

<sup>33</sup> Bato baso ba mokyisi nwa Kapalanauma baesi yaangana o boo pha ingambi saabaka Yesu.

<sup>34</sup> Wamō, Yesu abikyaka bato baikye na biswete ndengye na ndengye. Atokoloko na malobo mabe maikye. Taikaka benela obokye malobo mabe mawo pho malobo maamana maebaka obokye ali Nwana wa Nwaphongo.

*Yesu akyekyemitambula nkyisi iso ya Galileya*

<sup>35</sup> Yana wa munkukutu, Yesu aesi ya umwa. Aesi ya tokolo o ingambi sa baka be. Aesi ya kyende o elele eya bose. Omo, atati ibondele.

<sup>36</sup> Simo na bebi baabaka ne bamba ya kye moluka.

<sup>37</sup> Okomozwe be, bamba ya wo ne bekye: «Bato baso baelukye.»

<sup>38</sup> Kasi Yesu yokye: «Yaka tokyende! Tokyende o nkyisi iiyoko ya phenephe, pho ya obokye nakye teya Simo Elaa omo me. Naesi nde pho ya etoma me.»

<sup>39</sup> Nde babona Yesu akyekyemitambula nkyisi iso ya Galileya, ateyaka o Mangambi maso ma makyita, atokoloko na malobo mabe maabaka onte ya bato.

*Yesu abikye moto owa bolosi pha maaba*

<sup>40</sup> Bobele, moto monomo wa maaba aesi ya kye oka Yesu. Amba ya mokusamela. Amba ya mabondo, yokye: «Bo ozingyi, okokyi imbikya.»

<sup>41</sup> Yesu amookyelaka ngongo, amba ya moelolela eboko, amba ya mokuma, yokye: «Nazingyi, bika!»

<sup>42</sup> Sakoko maaba me maesi ya mana. Moto me aesi ya bika.

<sup>43-44</sup> Yesu amba yawo ne na bokusi yokye: «Inzokye na bolaa, Saimola lowo lolo nono

moto monomo. Kyende nde oka nganga ya Nwaphongo. Omoteya nzoto ya we. Oambya makabo ma ibika sa we, bo wakoma bee o buku pha Mose. Kyela babona pho bato baebe obokye obiky phel. Sima Yesu amba ya mobuya o ingambi se.»

<sup>45</sup> Kasi nabo babona, moto mona abuto kakyemiimola mboka eso lowo lamokomelaka. Yango mena, Yesu takulaka miweninya na bato, aikalaka nde o elele eeteli bato. Emba bato baakyeke miuta mboka eso, bakyeke oli yo.

## 2

### *Yesu abikye etuku eya nyiba makolo*

<sup>1</sup> Sima ya banaa nkolo, Yesu akuli butwa o Kapalanauma. Bato baokyi obokye ali o ingambi sabaka yo.

<sup>2</sup> Bato baikye bamba yaangana wamo. Malondo ma obokye banyolo bee baso o ingambi me temabaka. Na elele ya iteme o boo pha mozibo mwa ingambi teyabaka. Yesu abaka kabaimole Simo ya Nwaphongo.

<sup>3</sup> Ikyeka boho, bato bane baesi ya moyelela na etuku. Bamophisi miitoko.

<sup>4</sup> Nzela ya obokye bamokomya oka Yesu teyabaka, pho bato baloboko. Bobele, bamba ya baa o ikolo sa motondo nwa ndaku me nwaa langyema. Baesi ya zibola muna motondo o elele eyabaka Yesu. Baesi ya uya moto me mi sina itoko.

<sup>5</sup> Yesu aesi ya wene obokye bato me bali na ianola. Emba amba ya wo na etuku yokye: «Nwebi, masumu ma we malimbisami.»

<sup>6</sup> Bateye ba Mibeko baayoko babaka wamo baesi ya bomba maumunya mama o mandondo ma be:

<sup>7</sup> «Iyo nza obokye awo babona? Eye nga kawambe nde Nwaphongo. Kyelimbisa masumu nde Nwaphongo!»

<sup>8</sup> Mina wamo Yesu aesi ya eba maumunya maabaka na be, amba wo yokye: «Pho ya ye otondi na maumunya mamana?»

<sup>9</sup> Bo na wo na etuku obokye: “Masumu ma we malimbisami”, na obokye “Teme, kpa itoko sa we, kyende, lowo'ye loolobi bokusi?”

<sup>10</sup> Kasi nazingye obokye oebe obokye nga Nwana wa Moto nali na bokonzi pha ilimbisa masumu o mokyisi mumu.» Bobele, Yesu amba ya wo na etuku yokye:

<sup>11</sup> «Nawo na we ngakye: Teme, kpa itoko sa we, obutwe oka be.»

<sup>12</sup> Sakoko, moto me aesi ya teme, akpe itoko se, o miyo ma bato baso abutoo. Bato baso bakamwaka, babutwaka ikumisa Nwaphongo, bekye: «Naino toloweni lowo la ndengye eye!»

### *Yesu abangyi Lewi*

<sup>13</sup> Yesu amba kula ya kyemitambula o mokukulu nwa maa manene ma Galileya. Bato baikye bayakaka ya mobenga, amba ya bateya.

<sup>14</sup> Waalekana yo, amba ya wene moto monomo, nkombo ye Lewi, nwana wa Alafa, azasi o elele ekyephutisa be mputi. Yesu amba ya wo ne yokye: «Imbengye!» Lewi aesi ya teme, amobengyi.

<sup>15</sup> Emba Yesu amba yakye zala o ingambi sa Lewi. Baesi ya zaa wamɔ, yo na baekosi bɛɛ na baphutise ba mputi na bato bayɔko ba masumu, phɔ bato baamobengaka babaka baikye.

<sup>16</sup> Bateye ba Mibeko baabaka o ingomba sa Bafalisayi baesi ya tuna baekosi ba Yesu bɛkye: «Pho ya'ye kaze na baphutise ba mputi nana bato ba masumu?»

<sup>17</sup> Yesu aesi ya baoka bo kowɔ bɛ. Ndokolo kambe ya wɔ na bɛɛ yokye: «Esengyesi na munganga nde bato ba malɔsi, kasi bato baa nzoto nkusi phe. Naesi ya banga nde bato ba masumu, siesi pho ya bato ba bosembo.»

### *Yesu kateya phɔ ya imiima ntoma*

<sup>18</sup> Mokolo monomɔ, baekosi ba Yoane Mobatise na Bafalisayi bamiimaka ntoma. Bobele, bato basuu baesi ya kye tuna Yesu bɛkye: «Louti bo obokye baekosi ba we tebaikyi miima ntoma?» Emiimi ntoma nde baekosi ba Yoane na Bafalisayi.

<sup>19</sup> Yesu amba ya babuyisa yokye: «Okokyele bɛɛ eseleko ya bolonga, babutu babangye bɛ, bamiime ntoma?» Bo molongyi ata baa na bɛɛ wamɔ, etebaamiime ntoma. Teli bomɔ!

<sup>20</sup> Kasi mokolo moli, bamoya manya molongyi, nde mokolo me baamiima ntoma.

### *Yesu ateye mateya maanyakune*

<sup>21</sup> Moto tabambe munyengu munyakune mi etobu ekasi. Bo phe, munyengu munyakune ɲwamowawola etobu eekasi, iluu samokula ingwa sinene.

<sup>22</sup> Na moto tateye maleku maa swaswa mi mbongo eekasi. Bo phe, bo maleku me maulubi mamobola mbongo me. Ebe maleku, ebe mbongo, iso yamokye phaa. Maleku maa swaswa makokyi na mbongo eenyakune.

*Yesu ateye pho ya ikokyi bee ikyela mokolo nwa Sabata*

<sup>23</sup> Mokolo monomo nwa Sabata, Yesu alekanaka yo na baekosi o manzabi ma ble. Baekosi bee batati ikye minoko ble nzela nzela.

<sup>24</sup> Bobele, Bafalisayi baesi ya wo na Yesu bekye: «Kyeka! Pho ya'ye baekosi ba we bakyele etoma mokolo nwa Sabata?» Mobeko nwa banga temobenele babona.

<sup>25</sup> Yesu amba ya babuyisa yokye: «Toika tanga o buku pha Nwaphongo lowo laakyelaka Davidi? Waabaka yo na nzala, iyo na bato baabaka ne.

<sup>26</sup> Aesi ya nyolo o Tempelo. Akye zaa mapa maambyaka bee oka Nwaphongo. O mobeko nwa banga, mapa me maaze nde banganga bee na be. Ka Davidi aesi ya kpa mapa mamana amaze. Aesi ya maphe na bato baabaka ne. Minkolo me Abiyatala abaka nganga eya o boo ya banganga ba Nwaphongo.»

<sup>27</sup> Bobele, Yesu akuli ya wo na bee yokye: «Nwaphongo akyela mokolo nwa Sabata pho ya bato, kasi taika kyela bato pho ya mokolo nwa Sabata.

<sup>28</sup> Yango mena, ingaa, Nwana wa Moto nali Nkolo ya Mokolo nwa Sabata.»

### 3

#### *Yesu abikye moto owa ngbatatala eboko*

<sup>1</sup> Bobele, Yesu akuli yakyende o Ingambi sa makyita. Moto monomo owa ngbatatala eboko abaka ne omo.

<sup>2</sup> Baphalisayi bayoko baabaka wamo bakyekaka Yesu na bibeε bo amobikya moto me mokolo nwa Sabata. Balukaka obokye bamosongyele.\*

<sup>3</sup> Yesu amba ya wo na moto owangbatatala eboko yokye: «Inwa, okye teme o boo pha bato baso.»

<sup>4</sup> Emba Yesu amba ya tuna bato babaka bamokyekye, yokye: «Mobeko nwa banga mowo bo, pho ya mokolo nwa Sabata? Ikyela bolaa na ikyela bobe, elaa'ye? Ibikya moto na iboma moto, elaa'ye?» Bεε baso tebazwaka na lowo la ibuya.

<sup>5</sup> Na ena yoo me, Yesu aesi ya bakyeke. Abaka na na ngongo pho ya maumunya maabe ma be. Bobele, Yesu aesi ya wo na moto me yokye: «Elola eboko ya we!» Waaelola yo eboko bobe, ikyeka, ebongyi.

<sup>6</sup> Baphalisayi baesi ya tokolo o Ingambi sa makyita. Bakye angana ikolo na bato baaka Mokonzi Elode. Balukaka malondo ma iboma Yesu.

#### *Bato baikye babengye Yesu*

<sup>7</sup> Lolo eye Yesu akuli kye na baekosi bεε phenephe na maa manene ma Galileya. Bato

---

\* **3:2 3.2** Mokolo nwa sambo. Mokolo moeme Nwaphongo.

baikye baesi ya mobenga. Bato me bautaka o manyete ma Galileya, o manyete ma Yuda na o Yelusaleme.

<sup>8</sup> Baayoko bautaka o manyete ma Idume, o mokukulu nwa ebale ya Yaladene, o nkyisi ya phenephe na manyete ma Tula na ma Sidona. Bato me baikye baokaka yaakyelaka Yesu. Yango mene baesi yakye oka ye.

<sup>9</sup> Bobele, Yesu aesi ya toma baekosi bee obokye bamolukyele vato pho bato bee sa mokatitisa.

<sup>10</sup> Yesu awoko babona pho abikyaka bato baikye, bato baso baamalosi bawelanaka ikyemokuma.

<sup>11</sup> Waawene bato babaka na malobo mabe Yesu, bakyeke mivaka o makolo me. Babutwaka baanwane bekye: «Iwe, oli Nwana wa Nwaphongo!»

<sup>12</sup> Kasi Yesu amba katela bato me, yokye: «Sanzebinya!»

### *Yesu aosi batoma iko mbuka babale*

<sup>13</sup> Bobele, Yesu amba yakye baa o ngomba, amba ya banga bato baazingaka yo. Bee baesi ya kye oka ye.

<sup>14</sup> Aesi ya olo bato iko mbuka babale, baatangaka yo batoma. Yesu abaoloko obokye babee ne elele yonyo, obokye abatome ikyemiteya,

<sup>15</sup> na obokye abaakyisa mwiya nwa itokoloko malobo mabe.

<sup>16</sup> Bato iko mbuka babale me, yabaka: Simo (Yesu amophekye nkombo ya Petelo),

<sup>17</sup> Zake na Yoane waɓe ango, Zebede (Yesu aɓaphɛkye nkombo ya Ɓonelegesi, kyelimbole obokye: Bana ɓa nkakye),

<sup>18</sup> Andele, Philipe, Batelemi, Matiye, Toma, Zake (ɲwana wa Alafa), Taade, Simo owami-ambyaka pho ya ɓosomi pha ekolo ye,

<sup>19</sup> na Yuda Mokeliyota, owamungya Yesu.

### *Banaa nyango na Yesu ɓaesi ya mokyeka*

<sup>20</sup> Ɓobeɓe, Yesu akuli butwa o ingambi. Bato ɓaikye ɓakuli yaangana, malondo ma obokye Yesu na ɓaekosi ɓèe ɓaze temali.

<sup>21</sup> Banaa nyango na Yesu ɓaesi yaoka simo me. Bamba ya kyende obokye ɓakye mokpa, pho ɓato ɓawoko ɓekye: «Abuto ndokolo elemele!»

<sup>22</sup> Uɲwanɲa eye ɓateye ɓa Miɓeko ɓautaka o Yelusaleme ɓawoko ɓekye: «Molemba amunyosi, katokolo malɓo maɓe o nzoto ya ɓato nde na mwiya ɲwa Belezzebula, mokonzi ɲwa malɓo maɓe.»

<sup>23</sup> Ɓobeɓe, Yesu amba ya ɓanga ɓato ɓaso. Amba ya ɓawole na bite yokye: «Teɓakokyi itokolo Molemba na mwiya ɲwa Molemba.

<sup>24</sup> Bo ɓato ɓa mokyisi monomo ɓanɲwane ɓèe na ɓe, mokyisi me etemookoko.

<sup>25</sup> Bo ɓato ɓa iɓota sonoso ɓanɲwane ɓèe na ɓe, iɓota me etesiikoko.

<sup>26</sup> Ka ɓo ɓokonzi pha Molemba ɓomikabinye, ɓokonzi me ete ɓookoko.

<sup>27</sup> Moto takokyi inyolo o ingambi sa moto oli na nkamba pho akye iɓa mbolo ye, ɓo naino moto me tebamobakyi maphanga. Elaa atamobaka maphanga phanza, amba iɓa mbolo ye iso.»

<sup>28</sup> «Nde phele na wo na bée ngakye: Nwaphongo amolimbisa masumu maso maakyele bato, na maphoo maso maatole bato nkombo ye.

<sup>29</sup> Kasi moto ookotole Bolobo Bosanto, kakyele isumu sitiilimbisa Nwaphongo. Isumu me samoikala nde bobele.»

<sup>30</sup> Yesu awoko na bée bobo, pho bée babaka bawo bekye: «Bolobo bobo bonyolesi Yesu.»

### *Nyango wa Yesu na banaa nyango na Yesu bamolukye*

<sup>31</sup> Bobele, nyango wa Yesu na bana bée ba bampele, baesi oka Yesu. Bamba ya teme o ibanda. Bamba ya toma moto obokye ababangyele Yesu.

<sup>32</sup> Bato baso baazalaka ne wamo, bamolungyaka. Bamba ya wo ne bekye: «Kyeka! Nyongo na banaa nyongo batemi o ibanda baelukye.»

<sup>33</sup> Yesu amba ya babuyisa yokye: «Mama eli nza? Banaa mama eli banza?»

<sup>34</sup> Bobele, Yesu amba ya kyeka bato bazalaka ne amba ya wo yokye: «Kyeka mama na banaa mama, bée baba.

<sup>35</sup> Pho moto okokyele maphoo mazingye Nwaphongo, yo njwana mama owa lele, yo nkanasa ya nga, yo mama.»

## 4

### *Ete ya mophikiyi*

<sup>1</sup> Yesu akuli butwa iteya bato o mokukulu njwa maa maanene ma Galileya. Bato baikye baesi

yaangana waali yo, emba Yesu amba ya kye zala o vato. Vato me phabaka o maa, emba bato babaka o mokukulu.

<sup>2</sup> Abaka kateya maphoo maikye na bite. Amba ya bateya yokye:

<sup>3</sup> «Okyemela! Mokolo monomo, moto monomo akyekye o inzabi oikye minyaka ndemo obokye itokolo.

<sup>4</sup> Waanyaka yo ndemo o inzabi, ndambo iesi yakaa o nzela, manyosi maesi ya kye iikomola.

<sup>5</sup> Ndambo eyoko iesi yakaa o manyete maa mabanga, wamo manyete maikye phe. Sakoko ndemo miina iesi ya tokolo pho teyaika zwa manyete maikye wamo.

<sup>6</sup> Waa manzanga, ndemo me iesi ya nyita, iungyi pho teyaikaka ba na ya kolo nkanga.

<sup>7</sup> Ndambo esuu ya ndemo iesi yakaa o nte ya nkata ya milo. Nkata ya milo miina iesi ya kola, yubye ina ndemo emba teyaamba bota.

<sup>8</sup> Kasi ndemo nsuu me iesi yakaa o manyete malaa, iesi ya tokolo, ikosi, iboti. Iiyoko iboti mbuma mako maato, iiyoko mako motoba, iiyoko munkama.»

<sup>9</sup> Emba Yesu amba kula wo na bee yokye: «Moto oli na matoo ma ioka, aokye!»

### *Pho ya'ye Yesu kateya na bite*

<sup>10</sup> Bobele, Yesu aesi ya ika bato baabana o mokukulu. Waabaika yo, baekosi iko mbuka babale na baayoko baabaka phenephe ne baesi ya motuna bekye abaimole ntina ya bite me.

<sup>11</sup> Amba ya wɔ na ɔ́ɛ yokyɛ: «Nwaphongo aeteye, ɔ́ɛ baɓa, sekyele ya Bokonzi phe. Bato basuu baokye nde na bite.

<sup>12</sup> Yango mena wakomama ɔɔɔ:

“Naɔ baɓyɛkyɛ na ɔɔlaa, teɓaawɛɛ na ekpele. Naɔ baokye na ɔɔlaa, kasi teɓaasɔsɔɔ, ɔɔ phe nde ɔaɔngolakyi mandondo ma ɔɛ, emba Nwaphongo nde aɓalimbisakyi!”»

*Yesu kalimbole ntina ya ete ya mophiki*

<sup>13</sup> ɔɔɛɛ, Yesu amba ya wɔ na ɔ́ɛ yokyɛ: «Bo ɔ́ɛ toeɓe ntina ya ete mena? Emba waamba eɓa ntina ya bite bisuu ndengye'ye?

<sup>14</sup> Mophiki ndemo ali ndokolo moto okoteya iloɓa sa Nwaphongo.

<sup>15</sup> Bato ɔayɔɔ ɔali ndokolo nzela. Simo ya Nwaphongo yakyɛkyɛ kaa wamɔ. Baokyi Simo mɛ. Oeyokyi ɔɛ, Molemba aesi ya emanya o mandondo ma ɔɛ.

<sup>16</sup> Bato ɔayɔɔ ɔakokaa na ndemo iikaa o manyete maangana na maɓanga: Wa okye ɔ́ɛ iloɓa sa Nwaphongo, ɔasanosi izele na nkyisa.

<sup>17</sup> Kasi iloɓa mɛ te saika nyɔɛ nkanga o mandondo ma ɔɛ, ɔaanole nde nɔwana imɛɛ mokuwe. Kasi ɔɔ nkaka na minyɔɔ yeesi phɔ ya sina iloɓa sa Nwaphongo, ɔale ianola sa ɔ́ɛ izele.

<sup>18</sup> Bato ɔayɔɔ ɔali ndokolo ndemo iikaa o nkata yaa milɔ: Baokyi malɔɓa ma Nwaphongo,

<sup>19</sup> kasi maumunya ma mokyisi mumu, phowa ya ezwele ekyɛ kosa ɔato, na maumunya masuu ndengye na ndenge maɔɔ sina iloɓa, emba tesiibote.

20 Kasi bato basuu bali ndokolo ndemo ikaa o manyete maala: Baokyi maloba ma Nwaphongo, bamaanosu emba baboti mbuma iindaa, iiyoko mako maato, iiyoko mako motoba, iiyoko munkama.»

### *Ete ya tala*

21 Bobele Yesu amba ya wo na bee yokye: «Bo moto aesi na tala, amoekukya na katini nde amoeteye o se ya ntangye? Kasi amoeteya o ikolo sa mesa. Teli bomu?»

22 Maphoo maso maabombama mamotokolo, na maphoo maso ma enzambi mamowenene saa.

23 Moto oli na matoo ma ioka, aokye!»

24 Yesu akuli woo na bee yokye: «Nde kokyebe na maphoo maeyimole nga. Nde bokokyele bee bebi, Nwaphongo amoekyela nde bomu me. Amba kula ekyela na koleka.

25 Moto ooli na mbolo nzikye bamokula mophe nsuu. Moto ooli pha, baamobololo nono njwana ndambo ooli ne.»

### *Yesu akpe ete ya ndemo*

26 Yesu akuli wo yokye: «Bokonzi pha Nwaphongo boli ndokolo moto monomu anyakaka ndemo o inzabi se.

27 Na mokolo, wa lale yo na na moo wakyemitambula yo, ndemo kyitokolo, kyikole. Moto me taikaka eba bo wakolaka yango.

28 Eli nde manyete maakosaka ndemo. Phanza kyetokolo ibongyi, sima kyembe ya tokolo munkoloko, o suka kyembe ya bota mabotu na bolaa.

29 Ble eesi yaola. Waaola mbuma, moto me akye noko pho mbunu ya inoko yakokaka.»

*Yesu akpaka ete ya mumbuma nwa nwete na nkombo mutarde*

30 Yesu akuli ya wo yokye: «Ekpele'ye elongoba na Bokonzi pha Nwaphongo? Tomokpa ete'ye pho ya ilimbola Bokonzi pha Nwaphongo?

31 Bokonzi pha Nwaphongo pha ulana na mumbuma mwa mutarde. Bo bakye emophika, mumbuma maamuna, molekyi iso yaamokyisi na bokyiky.\*

32 Sima moesi ya kola, moombe ya leka ndemo iso na bonene. Moombe ya tokolo bitakyi binene. Manyosi mamotonga moobo ma bee o comele ya nwete me.»

33 Nde babona Yesu ateyaka bato Simo ya Nwaphongo na bite biikye bya ndengye eye. Abateyaka na ndengye eekoky na bee ioka.

34 O mateya me taikaka lee ibakpela bite. Kasi waabaka yo kaikale na baekosi bee yo mampenza abalimbolelaka nde bite me biso.

*Yesu azibise Ewele*

35 Mokolo maamuna bunya boesi ya inda. Okoinda bunya, Yesu aesi ya wo na baekosi bee yokye: «Toakale o mokukulu nwa maa nwaa bina.»

36 Yesu azalaka o vato. Baekosi baesi ya kyende ne o vato babona. Mato masuu mabaka wamo me. Baikaka bato baso baabaka wamo.

---

\* 4:31 4.31 Pho ya mutarde, kyeka o Luka 13.18.

<sup>37</sup> Bobele, ewele ekusi yamba ya kyela. Kanda yanyosaka maa o motema nwa vato. Vato babona phatataka itonda na maa.

<sup>38</sup> Yesu abaka o mbolo eya sima ya vato. Alangyaka moto nwe o ikolo sa mungbelengo, alasi ebuu. Baekosi bēē baamba ya mounmola miebu mena, bekye: «Towee! Towee! Toli na maumunya pho ya banga?»

<sup>39</sup> Yesu amba ya umwa, amba ya wo na ewele na ná maa na bokusi yokye: «Ikala bose!» Bobele, ewele eesi yaunva. Emba maa mamba yaikala ena phioo! <sup>40</sup> Akuli wo na baekosi yokye: «Bē koile pho ya'ye? Bē naino toanosi?»

<sup>41</sup> Baekosi bawenekye inganga siikye, bawonoko bekye: «Moto oyo ali nde nza? Na maa na ewele kyimotosa!»

## 5

### *Yesu abikye moto owabaka na malobo mabe*

<sup>1</sup> Bobele, Yesu na Baekosi bēē baesi ya koma o mokukulu me o manyete ma Bagelaza.

<sup>2</sup> Yesu aesi ya aphwa. Okoaphwe yo, moto monomo atokosi o malita. Aesi ya vana ne. Bolobo bofe phanyoko o nzoto ya moto me.

<sup>3</sup> Abutwaka izala o malita. Bato tefakulaka koka imobaka maphanga, ebe na munyololo.

<sup>4</sup> Soosoo bamokangye maboko na makolo na munyololo. Nzuka moto me abaka kabile muna munyololo. Moto na monomo takokaka imoz-ibisa.

<sup>5</sup> Na moo na mokolo abaka katambule o malita na o ngomba. Mbala iso abaka kaanjwane nzanga, abaka kamizokya na ná mabanga.

<sup>6</sup> Mena Yesu ataa ba itakye, ambo mowene. Aesi ya kyilingana. Akye mokusamela na mabongo.

<sup>7</sup> Amba yaanwana na bokusi yokye: «Yesu, Nwana wa Nwaphongo owa ikolo, kolukye inkyela bo? Naongyi na we o boo pha Nwaphongo, sa nveninya mpasi!» [

<sup>8</sup> Awoko bobo pho Yesu abaka kawo yokye: «Bolofo bobe, tokolo o nzoto ya moto oyo.»]

<sup>9</sup> Yesu amba kula tuna moto me yokye: «Nkombo ya we nza?» Aesi ya mobuyisa yokye: «Nkombo ya nga, Ekonzo, pho banga toli baikye.»

<sup>10</sup> Aongaka Yesu na bokusi obokye satoma malobo mabe mama o mokyisi mosuu.

<sup>11</sup> O ngomba me yabaka wamo, bokanda pha mangulu, phabaka bokyemiwaa.

<sup>12</sup> Malobo mamba bondela Yesu bobo: «Olo-tome onte ya mangulu mamana, tokye nyolo o nzoto ya mango.»

<sup>13</sup> Yesu amba ya maphe nzela. Bobele, malobo mabe mamana maesi yatokolo oka moto me. Maesi ya kye nyolo o mangulu mamana. Bokanda bos phabaka phenephe na mangulu nkoto ibale. Mangulu maesi ya uta ngomba, maesi ya kyilingana nono o maa. Mabutwaka ikyifa maa, mamba ya waa.

<sup>14</sup> Babanze ba mangulu baabaka wamo, baesi ya lotta, bakye imola o lombo nono o manganda. Bato baesi ya kye kyeka lowo me lalekanaka.

<sup>15</sup> Baesi ya koma oka Yesu. Baweni moto me owabaka na malobo mabe azasi, alati bitobu,

abongyi. Waamowene be, bato me bawenekye boba.

<sup>16</sup> Bato baawenekye maphoo me maso, baesi ya baimola maphoo ma moto owa malobo mabe na ma mangulu.

<sup>17</sup> Bobele, bato baaokaka maphoo me baesi ya wo na Yesu obokye amane o manyete ma be.

<sup>18</sup> Yesu akye kpela o vato. Okokpele yo, moto owabaka na malobo mabe aesi yaonga na Yesu yokye: «Bo ozingyi, nakyende na we.»

<sup>19</sup> Yesu ale, amba wo yokye: «Butwa oka be, o ibota sa we, okye baimola iso iyekyelesi Nkolo na ngongo ye.»

<sup>20</sup> Emba moto me amba yakye. Atati ikyemiimola o nkyisi yaabaka omo na nkombo Dekapolis. Aimolaka iso yaakyelaka Yesu pho ye. Bato baso, baamookaka, bakamwaka.

### *Yesu kakye oka Yailo*

<sup>21</sup> Yesu akuli akala na vato o mokukulu nwaabaka yo. Bato baikye baesi yaangana wali yo. Mena ataa ba o ibongu, baesi ya molungya.

<sup>22</sup> Monomo na Baangyesi ba Ingambi sa makyita aesi ya koma. Nkombo ye Yailo. Aesi ya wene Yesu. Amba ya mivaka o makolo me.

<sup>23</sup> Amba ya nyingonela ne yokye: «Iwana wa nga wa nwanwasi kawe. Tokye oka nga, okye kyela maboko o ikolo sa nzoto ye obokye yo sawaa, abikye.»

*Yesu abikye nwanwasi owa bolosi pha mal-ongo*

24 Bobele, Yesu aesi ya kye ne nzela yonoyo. Bato baikye bakyekeye ne ewawaka. Bamokatitisaka na mbale na mbale.

25 Nwanwasi monomo abaka na be. Abaka na bolosi pha malongo, pha koko ne mambula iko mbuka ibale.

26 Akomaka o maboko ma bamiinganga baikye. Abungyaka baphalanga bee baso. Taikaka bika. Bolosi bokule ngala nde bongasi.

27-28 Aokaka simo ya Yesu. Aumunyaka o ndondo ye yokye: «Bo nakye kuma nono bitobu bee, nde nabikyi.» Aesi ya mobenga na ikyemiphaka onte ya bato babana nono wakoma yo o sima ye. Aesi ya kuma etobu ya Yesu.

29 Mina wamo malongo maesi ya tenya. Aesi ya wene o nzoto ye obokye abikyi na bolosi me.

30 Nde wamo, Yesu aesi ya mioka onte ye obokye ndambo ya mwiya nwe motokosi. Aesi ya miekpinya o ntante ya bato, yokye: «Oonkumi o bitobu ba nga nza?»

31 Baekosi bekye: «Aaa! Oweni obokye bato baekatitise na mbale na mbale, kokule tuna: “Onkumi nza?”»

32 Kasi Yesu aesi ya kyeka na mbale na mbale obokye aebe moto omokumi.

33 Nwanwasi me abaka katekyenele na sina inganga, pho aebaka lowo lamokomelaka o nzoto ye. Aesi ya mokusamela. Bobele, aesi ya moimola phele phele mapho maso maabaka ne.

34 Yesu amba ya wo ne yokye: «Mama, boanosi we, obikyi. Ebe nde bomo. Kyende na bolaa.»

*Yesu aakosi nwana wa Yailo*

<sup>35</sup> Waabaka Yesu kawo babona, bato bauti o ingambi sa Moangyesi me, Yailo. Baesi ya wo bekye: «Ŋwana wa we awe. Kokule nyokolo Moteye pho ya'ye?»

<sup>36</sup> Nzuka Yesu aokaka maphoo mawoko be. Amba ya wo na Moangyesi wa Ingambi sa makyita me yokye: «Sakula ila! Anola ndee to!»

<sup>37</sup> Yesu taikaka benela bato basuu ikyende ne. Aanolaka nde Petelo, Zake na nwana nyango Yoane.

<sup>38</sup> Baesi ya koma o ingambi sa Moangyesi me. Yesu aweni obokye bakyemi mivaka, balele na ngongo, baanwane.

<sup>39</sup> Aesi ya nyolo o ingambi. Aesi ya wo na bee yokye: «Ikyemi mivaka na ilelo sisi sa lowo'ye? Nwana wa bee taiki waa. Alasi nde ebuu.»

<sup>40</sup> Baalesi baesi ya moekye. Emba Yesu aesi ya batokolo bee baso o nzee. Akye na ango na nyango na baabaka ne. Bamba ya nyolo o motema nwa ingambi o elele eyalangyaka bee nwana.

<sup>41</sup> Yesu amba ya phila nwana me mi eboko yokye: «Talita kumi!» kyeimole obokye: «Ŋwana ngondo, umwa!»

<sup>42</sup> Mina wamo, nwana ngondo me — abaka na mambula iko mbuka ifale —, amba ya teme. Abuto itambula. Baabaka ne wamo, bakamwaka nde bokamo.

<sup>43</sup> Yesu awoko na bee na bokusi yokye: «Moto sailola moto lowo lalona, amba ya wo na bee yokye bamophe na ntoma azee.»

*Bato ba Nazalete bale ianola Yesu*

<sup>1</sup> Yesu na baekosi bée baesi ya mana o elele me, baesi ya kyende o Nazalete mokyisi nwa kolaka yo.

<sup>2</sup> O mokolo nwa Sabata, abaka kateya o Ingambi sa makyita. Bato baikye baamookaka, bakanwaka, bamitunaka bekye: «Pho iye aizwe bi? Malondo ma zwe yo mama mauti bi? Kakyele na bilekyesako bibi ndenge'ye?

<sup>3</sup> Eye ka mowasi wa mabaya, nwana wa Maliya, bola pha Zake na Zoze na Yudasi na Simo. Na basii bée baa babasi ka bali na banga wawa.» Yango mena balekye imoanolela.

<sup>4</sup> Yesu amba yawo na bée yokye: «Moimosi wa Nwaphongo bamokumole nde o nkyisi nsuu, manya o mokyisi nwe mampenza, na o ibota se na oka banaa nyango.»

<sup>5</sup> Yesu taikaka koka ikyela nono elekyesako yonoyo eenene omo, manya nde ndambo ya bato ba malosi baatandelaka yo maboko, baabikyaka yo.

<sup>6</sup> Akamwaka na boikye pho ya bato ba Nazalete tebaikaka ba na ianola.

*Yesu atomi baekosi iko mbuka babale*

Emba Yesu amba yakyemiteya o nkyisi yaa mambale.

<sup>7</sup> Aesi ya banga baekosi iko mbuka babale, atati ibatoma ikyemiteya babale babale. Abaphe na bokonzi pha itokolo malobo mabe.

<sup>8</sup> Abakatelaka yokye: «Bo wamokyende bée o imbanga bobo, bée saphila ekpele esuu, ebe ntoma, ebe ikuba, ebe na baphalanga, ophilaka nde ntuu.

<sup>9</sup> BÈE salata bitobu bibale, kolate nde etobu yonoyo na bikoto.»

<sup>10</sup> Yesu ambakula ya wɔ na bÈE yokye: «Bo okomi o mokyisi monomo, obaka nde o ingambi sa moelasa bÈE nono mokolo nwa mokyende bÈE o mokyisi mosuu.

<sup>11</sup> Ka bo bato ba mokyisi monomo balɛ iekumbela, balɛ na iyeyoka, lekana mokyisi mɛ, ololo ngonza pho ya ibateya boɓe bookyesi bɛ.»

<sup>12</sup> Bobɛɛ baekosi bamba yakyemiimola bato obokye babongole ntema ya bɛ.

<sup>13</sup> Batokoloko na malobo mabe miikye. Baingaka na bato baikye ba malosi mauta, bababikyaka.

### *Elode aokyi ngambo ya Yesu*

<sup>14</sup> Nkolo mɛ, Mokonzi Elode amba yaoka Simo ya Yesu pho ngambo yɛ ya tambulaka nkyisi iso. Bana bɛkye: «Eye eli nde Yoane Mobatise akundo! Yango mena ali na phembo ya ikyela bilekesako babina.»

<sup>15</sup> Kasi bayoko bawoko bɛkye: «Eli moimosi Eliya.» Basuu bayoko bɛkye: «Ali moimosi ndokolo baimosi baa phanza.»

<sup>16</sup> Waaoka Elode ziko sa bato, amba ya wɔ yokye: «Eli Yoane Mobatise, owa tomaka nga obokye batene moto, akundoo!»

### *Iwaa sa Yoane Mobatise*

<sup>17</sup> Pho Elode atomaka batuluku bÈE obokye baakya Yoane bamunyɔsa o boloko, pho ya Elodiya nwanwasi wa nwana nyango Philipo owa buyaka yo nwasi wɛ.

18 Pho Yoane awoko na Elode yokye: «Tokokyi ilonga ntwasi wa ntwana nyongo.»

19 Elodiya aphinywaka na Yoane. Alukaka malondo ma imoboma, kasi taikaka mozwa.

20 Pho Elode ailaka Yoane, aebaka obokye Yoane ali moto wa bosembo, moto wa Nwaphongo. Yango mena, ambaka baa kamobanza. Elode abaka katungisame na boikye na mateya ma Yoane, ka na babona azingaka nde imooka.

21 Wakoma eseleko yaimunya mokolo nwa botama Elode, Elode abangaka bakumu, bakonzi ba batuluku, bato ba ngambo ba Galileya, obokye baya zaa oka ye. Mokolo me Elodiya awenekye obokye nkondo ye ya iboma Yoane imbiyakoka.

22 Waba bee bazee, ntwana wa Elodiya wa nwanwasi amba yakye babinela. Elode na bato baabangaka yo basepelaka na mbina ye. Bobele mokonzi Elode amba ya wo na ntwana ngondo me yokye: «Inzongye ekpele eeso ekyezingye we, namoephe yango.»

23 Amba ya kata na seleka yokye: «Namoephe epkele eso eyamunzonga we, ebe nabo etee ya mokyisi moangyele nga.»

24 Ntwana ngondo me atokosi, akye tuna nyango, yokye: «Naongye ekpele'ye?» Nyango yokye: «Koongye nde moto nwa Yoane Mobatise.»

25 Sakoko, ntwana ngondo mona akuli butwa izele oka mokonzi Elode akye wo ne yokye: «Nazingye obokye ompo nde nwanwa eye moto nwa Yoane Mobatise mi lako.»

26 Waaoka mokonzi Elode baabona, aokyi ngongo boikye. Ka naiumunya seleka eya kataka yo o miyo ma babutu babangaka yo o eseleko, takoyi na ile imophe ekpele eso eya ongaka yo.

27 Sakoko, mokonzi amba ya toma tuluku monomo o boloko obokye akye tena moto nwa Yoane amoyelele na nwango. Bobele, tuluku me amba yakye o boloko, akye tena moto nwa Yoane

28 Aesi na nwango mi lako, amophe nwana ngondo me, akye mophe nyango.

29 Waaoka baekosi ba Yoane maphoo maso maalekaa, baesi yakye kpa ebembe ye bakye ekunda.

### *Yesu azeye bampele nkoto itano*

30 Batoma waauta bee o imbanga, baesi yaangana wali Yesu, bamoimosi maphoo maso makyelaka bee na ma teyaka be.

31 Pho bato baike babaka basekane oka Yesu, Yesu na baekosi bee tebaikaka zwa ngonga ya iza, yango mena amba ya wo na bee yokye: «Yaka tomane wali bato, tokye luka elele eya bose pho tokute zaa tombe naema.»

32 Bobele bamba ya baa o vato bakye bee mampenza o elele eteeli bato

33 Waaba bee bakye babona, bato babaweni, babasososi. Babaka haute o nkyisi iso na mambangu, bakye koma o boo o elele eyalukaka Yesu na baekosi bee ikyende.

34 Waaseme be, Yesu amba ya aphwa o vato, aweni moluku nwa bato baikye. Abaokyelaka ngongo boikye pho babaka ndokolo mampate

mazangyi mookosi, amba ya tata ibateya maphoo maikye.

<sup>35</sup> Walekana bunya, baekosi bamba ya kyende oli Yesu, bamba ya wo ne bekye: «Bunya bolekaa, elele eye eli itakye na lombo.

<sup>36</sup> Buya bato obokye bakylene o manzabi, na o nkyisi ya mambale, pho bakye miombela ntoma ya izaa.»

<sup>37</sup> Yesu amba ya babuyisa yokye: «Be mam-penza obaphe ntoma ya izaa.» Baekosi bekye: «Kozingye obokye banga toombe mapa ma badenali nkama ibale pho ya izeya moluku munso mumu? Na bo toombi mapa ma badenale nkama ibale pho ya izeya moluku muso mumu ete maaabakokye.»

<sup>38</sup> Yesu amba ya batuna yokye: «Oli na mapa bo? Taa kye kyeka!» Waakye kyeka be, bamba ya moimola bekye: «Toli na mapa matano na swe ibale.»

<sup>39</sup> Ndokolo kambe ya toma baekosi bazasa bato baso o nkata, biboko bifoko.

<sup>40</sup> Babazasaka na ndongo, muna nwa munkama, moyoko nwa mako matano.

<sup>41</sup> Yesu aesi ya kpa mapa matano mamana na swe ibale, atombi miyo o ikolo, abondesi Nwaphongo. Waunva yo ibondele, akyesi mapa, amaphe baekosi obokye bakabele bato baso. Akuli kyela na swe nde bomo.

<sup>42</sup> Bato baso bazaka, baokaka.

<sup>43</sup> Baekosi bamba ongo bikyesi ba mapa na ba swe ba otwaka be, batonzaka banyanzima iko mbuka babale.

<sup>44</sup> Motango nwa bato baso baazaka mapa

mamana, o itanga nde bampele, nwaɓaka nkoto itano.

*Yesu atambusi o ikolo sa maa*

<sup>45</sup> Sakoko, Yesu aesi ya toma baekosi obokye babaa o vato, bakatisa, bakye moziya o boo o mokukulu moyoko o mokyisi nwa Betesaida. Mina wamo, aesi ya buya na moluku nwa bato babaka wamo o nkyisi ya be.

<sup>46</sup> Waunva yo ibabuya, aesi ya kye bondede o ikolo sa ngomba.

<sup>47</sup> Waainda bunya, baekosi bataka baa onte ya ebale sa bokomakye. Kasi Yesu abaka yo mampenza o mokukulu.

<sup>48</sup> Awenekye baekosi banwane na iluka pho eweele yabaka kyebabuya na munsima. Waa munkukutu, Yesu amba ya babenga na makolo o ikolo sa maa, aunvaka na balenaka.

<sup>49</sup> Waamowene bee katambule o ikolo sa maa na makolo, baumunyaka obokye eli mozisi. Bamba ya anwana,

<sup>50</sup> pho bee baso bamowenekye, batondaka na boba. Yesu amba ya wo na bee yokye: «Ititala, bee salota, eli nde nga!»

<sup>51</sup> Amba ya baa o vato phaa baka be, eweele eesi ya ema. Baekosi bakamwaka na boikye,

<sup>52</sup> pho na waakyelaka Yesu elekyesako ya izeya bampele mapa, tebaikaka sosolo, malondo ma bee mabaka makuwe.

*Yesu abikye bato ba malosi o manyete ma Genesalete*

<sup>53</sup> Waaunva bee ikatisa ebale, baesi ya kye seme o Genesalete.

<sup>54</sup> Waaphwa bée o vato, sakoko bato baesi ya eba obokye eli Yesu.

<sup>55</sup> Bobele bamba ya kyilingana o nkyisi ya bée iso, ikyemikpa bato baso baa malosi, babanyanye mi matoko bakyekye na bée o bilele biso baokoka bée obokye Yesu ali wamo.

<sup>56</sup> Bilele biso baabaka Yesu kakyemikyende, ebe o nkyisi iinene na iinkyiky na yaa mangonda, babaka bakyemilangya bato baa malosi o munsongo. Banyingonelaka na Yesu bekye: «Obale bakume nono songye ya etobu ya we.» Emba, baso baamokumaka, babikaka.

## 7

### *Yesu Kateya pho ya mateya ma bankoko*

<sup>1</sup> Mokolo monomo Bafalisayi na bateye ba Mibeko bayoko bautaka o Yelusaleme, baesi ya angana oli Yesu.

<sup>2</sup> Waawene bée obokye baekosi ba Yesu bayoko baze ntoma na sokoto sa kunyola se, bo kowo mateya ma bankoko,

<sup>3</sup> pho Bafalisayi na Bayuda baso bakumolaka mibeko ma bankoko, o boo pha izaa ntoma, ela bakunyosi se bo wa teyaka bankoko.

<sup>4</sup> Bo haute o zando, te bakokyi izaa bo tebamikunyosi bo kowo mibeko ma be. Bali na maphoo masuu maike ma bankoko makumole be, maphoo me mango mama: Ikunyola biny-wele, mambongo, manzongo maa bibende, na biziye.

<sup>5</sup> Yango mena Bafalisayi na bateye ba Mibeko bamba ya tuna Yesu bekye: «Pho ya ye baekosi

ba we te baakumole mibeko ma bankoko, baze ntoma sa kunyola se?»

<sup>6</sup> Yesu amba ya babuyisa yokye: «Moimosi Isaya alongaka nde phele waa wo yo pho ya Yesu obokye: “Bato baba bankumole nde na maloba, kasi o mandondo bali itakye na nga.

<sup>7</sup> Losambo la bee loli nde pha, bateya nde mibeko miute na bato, bekye maphoo ma nga Nwaphongo.”»

<sup>8</sup> Yesu akuli wo na bee yokye: Komanya mibeko ma Nwaphongo pho ya ikumola mibeko ma bato.

<sup>9</sup> «Koebe na bola nde ile mibeko ma Nwaphongo pho ya ibanza mibeko ma bankoko.

<sup>10</sup> Pho Mose awo yokye: “Kumola nyongo na ongo. Kasi owa motola nyango na anga, basengyesi imoboma.”

<sup>11</sup> Ka koteya bofo: “Moto takokyi iwo na nyango ebe na anga yokye: Mbolo iunvakyi nga iesunga na yango, nataa iphe Nwaphongo, kyelukye iwo obokye mbolo me ibuto kolobane.”

<sup>12</sup> Bo bakyesi babona, mena bamokatesi ikula sunga nyango na anga.

<sup>13</sup> Na bomo, mena kooto Simo ya Nwaphongo na mateya ma bankoko mateya be. Kokyele maphoo masuu maikye nde bomo.»

### *Maphoo maabuya ndondo ya moto sokoto*

<sup>14</sup> Sima me Yesu akuli ya banga moluku nwa bato, amba ya wo na bee yokye: «Okkemela, bee baso ososolo na bolaa.

<sup>15</sup> Ekple eso eekyenyolo onte ya moto, tekokyi oto ndondo ye, kasi nde maphoo matokolo o ndondo ya moto, eli mee maamoto. [

16 Ooli na matoo ma ioka, aokye!]

17 Waaika Yesu moluku nwa bato baabaka ne, anyosi o ingambi, baekosi baesi ya motuna ntina ya ete me.

18 Yesu amba ya wo na bee yokye: «Na bee naino tosoosi? Toebe obokye epkele eso ekye nyolo onte ya moto teekokyi iso ndondo ye?

19 Pho ekpele me te nyolo o ndondo ye, kasi kye nyolo nde o ibu, sima kaeyete o zikiyi.» Na ete me, Yesu ateya obokye ntoma iso ili ndaa pho ya iza.

20 Akulaka wo yokye: «Kyeoto moto nde ekpele ekyetokolo o ndondo ye.

21 Pho maumunya maso maabe maute o ndondo ya moto, booli: Bondumba, iba, iboma bato,

22 ikyela baphemba, imengyela, ikyela bato bofe, ikosa, ikyela mobulu nwa babasi na bampele, zuwa, ikata bole, lolendo, bobubusi.

23 Mapho maabe maso mama matokolo o ndondo ya moto, mee mambe moto.»

### *Nwanwasi ootoli Moyuda aanosi Yesu*

24 Yesu aesi ya mama o elele me, akye o nkyisi iili phenephe na mokyisi nwa Tula. Aesi ya nyolo o ingambi sono pho taikaka zinga obokye bato baefe wali yo. Kasi na bo babona, bato baebaka nde elele eli yo.

25-26 Nwanwasi monomo, otoikaka ba Moyuda, abotama o Fenisi. Nwanwasi me abaka na nwana we wa nwanwasi, abaka na bolobo bofe. Waoka yo simo ya Yesu, sakoko aesi yakye mivaka o makolo me, amba nyingonela na Yesu

obokye atokolo bolobo bofe o nzoto ya njwana we.

<sup>27</sup> Yesu amba ya wo ne yokye: «Tale naino bana bazee phanza baokye, pho teli bolaa obokye okpe mapa ma bana omavakyele bana ba manva.»

<sup>28</sup> Nwanwasi me amobuyisaka yokye: «Eli bomu, Nkolo, ka bana ba manva nga bakute zaa nono ina mpusu ikyilasa bana o se ya mesa.»

<sup>29</sup> Yesu amba ya wo ne yokye: «Ee mama, pho ya mobuyisesi njwa we molaa maamuna, butwa o ingambi sa we, bolobo bofe botokosi o nzoto ya njwana wa we.»

<sup>30</sup> Wabutwa njwanwasi me o ingambi se, akye takana njwana we amilangye o tangye, bolobo bofe botokolelekyi.

*Yesu abikye moto owa looko na ikyekumisa*

<sup>31</sup> Yesu amba ya mana o nkyisi ili phenephe na mokyisi njwa Tula, alekaa ya mokyisi njwa Sidona, akatise Dekapole wakoma yo o maa manene ma Galileya.

<sup>32</sup> Omo, baesi ya moyelela na moto owa loko, abaka na na ikyekumisa. Bato me babaka banyingonele ne obokye amotandele maboko pho ya imobikya.

<sup>33</sup> Yesu amba ya mopka, akye ne njwana imbale, itakye na moluku njwa bato. Amunyose nse o matoo, amitowi matee o nse, amotasee na mango o lolee.

<sup>34</sup> Bofele, Yesu amba ya tomba miyo o ikolo, auye mo, amba ya wo na moto me yokye: «Ephata!» Kyelukye iwo obokye «matoo zibwa!»

<sup>35</sup> Mina wamɔ, matoo ma moto me mazibo, lolee lee loingoo, abuto iwo na bolaa.

<sup>36</sup> Yesu akatelaka bato me baabaka wamɔ obokye bee saumola nono moto monomɔ. Na bo wabakatelaka yo babona, babaka bakye mimola nde iso ya kyelaka yo.

<sup>37</sup> Bato bakanwaka nde bokamo bekye: «Iso iikyikyele yo ili nde ndaa! Kaingole matoo ma bato baa loko, pho babutwe ioka, kawoya na bato baa mbubu!»

## 8

### *Yesu azeyee bato nkoto ine*

<sup>1</sup> Nde mi nkolo me, bato baikye bakulaka yaangana wali Yesu. Kasi bo toikaka ba bee na ntoma ya izaa, Yesu amba ya banga baekosi bee, amba ya wo na bee yokye:

<sup>2</sup> «Nali na ngongo pho ya bato baba, bambo kyela na nga wawa nkolo iyato, kasi unwanwa eye tefakuli ba na ekple ya izaa.

<sup>3</sup> Bo na babuye o mangambi ma bee na nzala, bamokye kpaa phiki o nzela, pho baayoko bauta itakye.»

<sup>4</sup> Baekosi bamba ya mobuyisa bekye: «Wawa toli o bokye, tomozwa mapa ma ibaphe bi obokye bazee baokye?»

<sup>5</sup> Yesu amba ya batuna yokye: «Oli na mapa bo?» Baekosi bekye: «Toli na mapa sambo.»

<sup>6</sup> Emba Yesu amba ya wo na bato baso obokye bazale o se. Aesi yakpa mapa sambo maamana, aphe Nwaphongo melesi, amateni amaphe baekosi obokye bamakabele bato baso. Bakyelaka nde bomɔ.

<sup>7</sup> Bakulaka ba na ná banaa swe bakyiiki. Yesu akuli phe Nwaphongo melesi pho ya swe me, aiphe baekosi bée obokye bakule ikabela bato.

<sup>8</sup> Bato baso baazaka baokaka. Baekosi baongoko ntoma yaa otwaka be, batonzaka banyanzima sambo.

<sup>9</sup> Bato baso baazaka babaka phenephe nkoto ine! Bobele Yesu amba ya babuya o nkyisi ya be.

<sup>10</sup> Waunva yo ibabuya, ndokolo kambe ya kpela o vato yo na baekosi bée, bamba yakye o manyete ma Dalamana.

### *Bafalisayi baongye elekyesako*

<sup>11</sup> Mokolo monomo Bafalisayi baesi ya tokolo, batati iika ziko na Yesu. Pho ya imumeka, bamba ya motuna obokye akyele iyaa pho ya iteya obokye mapho maakyele yo maute oka Nwaphongo.

<sup>12</sup> Yesu aumesi, amba ya wo yokye: «Pho ya'ye bato ba lol eye batune ikyela iyaa? Na wo na bée nde phele, esikyele nono iyaa sonoso!»

<sup>13</sup> Bobele, aikiyi baika, akuli kye kpela o vato, aesi ya katisa o mbale eya mokukulu mooyoko nwa maa.

### *Malondo makuwe ma baekosi*

<sup>14</sup> Baekosi babungaka iphila mapa, babaka nde na ipa sonoso bobele o vato.

<sup>15</sup> Yesu amba ya wo na bée yokye: «Oebaka! Kyefa na zwe siulole mapa sa Bafalisayi na bato ba Elode.»

<sup>16</sup> Baekosi bée na bée baikaka ziko bekye: «Awo babona pho tololi na mapa.»

17 Yesu aebaka maumunya ma ɔɛ, amba ya ɔatuna yokye: «Phɔ ya'ye ɔɛɛ koikye ziko obokye toli na mapa? ɔɛɛ naino tosoɔsoi? Naino tobanze? Malondo ma ɔɛɛ makuwe?

18 Oli na miyo, toowɛɛ? Oli na matoo, tookye? Obungyi elekyesako eyakyelaka nga?

19 Mokolo nwa zeyaka nga ɔampele nkoto itano mapa matano, wabutwaka na ɔbanyanzima ɔoo ɔaatonzaka ɔɛɛ na bitee bya otwaka ɔɛ?» Baekosi ɔamobuyisaka ɔɛkye: «Tobutwaka na ɔbanyanzima iko mbuka ɔabale.»

20 Yesu akuli ɔatuna yokye: «Mokolo nwaezeyaka nga ɔato nkoto ine mapa sambo, wabutwa na ɔbanyanzima ɔoo ɔatonzaka ɔɛɛ na bitee ɔaotwaka ɔɛ?» Baekosi ɔamobuyisaka ɔɛkye: «Tobutwaka na ɔbanyanzima sambo.»

21 ɔobɛɛɛ, Yesu amba ya wɔ na ɔɛɛ yokye: «ɔɛɛ naino tosoɔsoi?»

### *Yesu abikye moto owa pholo miyo o Betesaida*

22 Yesu na ɔaekosi ɔɛɛ ɔaesi ya koma o mokyisi nwa Betesaida. Omo, ɔato ɔamba yeleva Yesu moto owa pholo miyo. Bamba ya nyingonela nɛ obokye amotasa.

23 Yesu amba ya kpa moto owa pholo miyo mi eboko, akye nɛ o ebonga ya mokyisi. Aesi ya motowa mate o miyo, amba ya motanda maboko, amba ya motuna yokye: «Kowɛɛ nwanan ekpele?»

24 Moto awa pholo miyo amba ya zibola miyo, yokye: «Nawɛɛ ɔato. Naɔawɛɛ ndokolo nzete, kasi ɔatambule.»

25 Bobele amba kula motasa o miyo, abuto iwene na bolaa, abikiyi, abuto iwene mbolo iso na bolaa.

26 Bobele, Yesu amba ya mobuya o ingambi se, yokye: «Sazwa yaa munsongo.»

*Petelo yokye: Yesu ali Masiya*

27 Yesu na baekosi bee baesi ya kyende o nkyisi iili phenephe na Sezare Filipe, mokyisi nwa mokonzi Filipe. Waaba bee o nzela, Yesu aesi ya tuna baekosi bobo: «Bato bawo obokye nga nali nza?»

28 Baesi ya mobuyisa bekye: «Bakyi baetangye Yoane Mobatise, bana baetangye moimosi Eliya, baayoko bawo bekye oli monomo na baimosi ba kalakala.»

29 Yesu akuli batuna yokye: «Ka bee, kowo obokye nga nali nza?» Petelo aesi ya mobuyisa yokye: «Oli Klisto.»

30 Emba Yesu abakatelaka na bokusi obokye bee saloimola nono moto.

*Yesu aimosi iwa se na ikundwa se*

31 Bobele, Yesu aesi ya tata iteya baekosi yokye: «Esengyesi obokye nga, Nwana wa Moto nawene malosi maikye. Bankumu ba ingomba, bakonzi ba banganga ba Nwaphongo, na bateye ba mibeko bamunde. Bamumboma, kasi o sima ya nkolo iyato namokundwa.»

32 Abawolekye nde pwapwa. Petelo amba ya mokpa, akye ne nwana imbale, atati iimooya yokye: «Sawoko babona.»

33 Yesu amba ya ekpana, akyekyi baekosi, amba ya phaphala na Petelo yokye: «Mana

wawa, Molemba! Maumunya ma we temali maaka Nwaphongo, mali nde maaka bato ba mokyisi.»

### *Pho ya ibenga Yesu*

<sup>34</sup> Bobele, Yesu aesi ya banga bato na baekosi be, amba ya wo na bee yokye: «Bo moto kalukye imbenga, yo sakula luka bolaa phe mampenza, anyanya ekulusu ye, emba ambe mbenga.

<sup>35</sup> Pho moto ookolukye ibikya bomoo phe aabobungya. Ka owa mobungya bomoo phe pho ya nga, na pho ya imola Simo Elaa, aabobikya.

<sup>36</sup> Na bo moto amizwesi ezwele eso eli o mokyisi, kasi abungye bomoo phe, ambi zwa ekpele'ye?

<sup>37</sup> Ekpele'ye eekokiyo yo ambya pho ya iikola bomoo phe?

<sup>38</sup> Bato ba lolu eye bakyele masumu tebaalote na Nwaphongo. Bo moto aokiyo soo ya imbenga, aokiyo na soo ya imola Simo ya nga oka bato baabana, inga Nwana wa Moto nde bomoo me, naamooka soo wa moyaa nga na Baanze basanto o nkyemo ya Tata.»

## 9

<sup>1</sup> Yesu akuli wo na bee yokye: «Nde phele nawo na bee ngakye: Bokonzi pha Nwaphongo pha moya na mwiya, naino bayoko bali na bee wawa sataa waa.»

### *Petelo, Zake, na Yoane baweni Yesu o nkyemo ya Nwaphongo*

<sup>2</sup> Sima ya nkolo motoba, Yesu aesi ya kpa Petelo, Zake na Yoane. Akye na bee o ngomba

yɔnɔyɔ eanda, itakye na ɓato. Omɔ, ɓaɓaka nde ɓɛɛ mampenza. Nzoto ya Yesu iesi ya butwa ndengye esuu o miyo ma ɓɛ.

<sup>3</sup> Bitobu ɓɛɛ ɓabutwaka ingyengye na ɓokusi. ɓabutwaka bitane pe na ndengye yɔnɔyɔ obokye moto mɔnɔmɔ o mokyisi takokyi ikun-yola bitobu pee pee ɓabona.

<sup>4</sup> ɓoɓɛɛ, ɓaekosi me ɓaato ɓaesi ya wene Eliya na Mose ɓawɔɔnɔ na Yesu.

<sup>5</sup> Emba Petelo amba ya wɔ na Yesu yokye: «Moteye, eli ɓolaa obokye toɓee wawa! To-tongye ndalaku iyato, mɔnɔmɔ phɔ ya we, muna phɔ ya Mose, mooyɔko phɔ ya Eliya!»

<sup>6</sup> Petelo aɓaɓanganaka saɓa iikyɔ wɔ yo, phɔ ebe yo ebe ɓɛbi ne ɓawenɛkye inganga siikye.

<sup>7</sup> Emba impata sɔnɔsɔ siesi ya ɓazɪɓa. Onte ya impata me, ɲwesi mɔnɔmɔ moesi ya okana mowɔ ɓobo: «Oyo Nwana wa nga owa sɔmi, omookye!»

<sup>8</sup> Mina wamɔ, ɓaekosi ɓakyekyi na mbale na mbale, teɓakuli wene moto mosuu, nde Yesu yo mampenza.

<sup>9</sup> Waaba ɓɛɛ ɓaute ngomba, Yesu aɓakatelaka yokye: Saika imola na moto mɔnɔmɔ maphɔɔ maaweni ɓɛɛ mama, tee nɔnɔ mokɔlɔ ɲwaamokundwa Nwana wa moto onte ya ɓawe.

<sup>10</sup> ɓazitaka maphɔɔ me. Kasi ɓaɓaka ɓamitune ɓekye: «“Ikundwa onte ya ɓawe kyeneluka iwɔ ɓo?”»

<sup>11</sup> ɓoɓɛɛ, ɓaesi ya tuna Yesu ɓekye: «Phɔ ya'ye ɓateye ɓa Mɪɓeko ɓawɔ ɓekye: Esengyesi obokye Eliya atakula yaa phanza, Masiya amba yaa sima?»

<sup>12</sup> Yesu amba ya babuyisa yokye: «Eli bomo! Esengyesi obokye Eliya aye phanza iya bongya mapho maso. Ka pho ya'ye yakomama o buku pha Nwaphongo obokye Nwana wa Moto amowene bolosi boikye, bamba na mosemola?»

<sup>13</sup> Kasi nga nawo na bē ngakye: Eliya ka aunva yaa, bato bamokyelela mapho maso maabe bowa zingaka mandondo ma be, nde bowakoma bē o buku pha Nwaphongo pho ye!»

*Yesu abikye munzenga monomo oli na bolobo bobe*

<sup>14</sup> Waakoma bē phenephe na baekosi bayoko baikalaka, baweni bato baikye balungye baekosi me, bateye ba Mibeko baikye na bē ziiko.

<sup>15</sup> Waawene bato me Yesu, bakamwaka na boikye, bakyilinganaka ikye mobeya.

<sup>16</sup> Yesu amba ya tuna baekosi bē yokye: «Lowo ye loikyele bē na bē ziko?»

<sup>17</sup> Moto monomo onte ya bato baabana amobuyisaka yokye: «Moteye, naeyelelakyi na mwana wa nga o wa lele pho ali na bolobo bobe phamobuya mbubu.

<sup>18</sup> Bilele biso bimoakya bolobo me, bomovakye o se. Nwana kabutwe itokolo luulu o munoko, kaze na mino, nzoto kyimbe na etetala ne. Naongakyi na baekosi ba we obokye batokolo bolobo me, kasi tefaikyi koka.»

<sup>19</sup> Yesu amba ya wo na bē yokye: «Oo, bē toli nde na ianola! Esengyesi obokye nakule ba na bē bileko bo, obokye ombe anola? Nakule euyisa mo tee imbele ye? Inzelele na njwana me wawa.»

<sup>20</sup> Baamba ya moyelela na ṛwana me. Wa wene bolobo bofe me Yesu, phamba ya nyingyinya ṛwana na bokusi. Ṛwana me aesi ya kaa o se. Abuto ikuluḃana, bibi luulu lomotoḃolo o munoko.

<sup>21</sup> Yesu amba ya tuna anga wa ṛwana me yokye: «Ambo kyela na bolosi me mambula bo?» Anga wa ṛwana yokye: «Phatata ne nono waa bonwana.

<sup>22</sup> Sooso bolobo me bomovakye o ṛwenya, ebe na o maa nde obokye bomobome. Kasi bowamokoka, olookyele ngongo, olosungye!»

<sup>23</sup> Yesu amba ya wo ne yokye: «Pho ya'ye owo wekye: Bo na mokoka? Oebe obokye: Maphoo maso makokyi ikyelama pho ya moto okoanole Nwaphongo!»

<sup>24</sup> Sakoko anga wa ṛwana atati ianwana yokye: «Naanosi, kasi insungye pho sili na ianola si-ikye!»

<sup>25</sup> Waawene Yesu bato baikye baye waali bee na mankyee, aesi ya phaphala na bolobo bofe me yokye: «Iwe bolobo bofe phaabuya ṛwana mbubu na loko, nawo na we ngakye: Tokolo o nzoto ya ṛwana oyo, na mbala, sakula mobu-tolela.»

<sup>26</sup> Bolobo me boesi ya lika ṛwangye, boesi ya nyingyinya ṛwana na bokusi, phaamba ya tokolo. Ṛwana aesi ya butwa ndokolo moto awee. Yango mena, bato baikye babaka wamo bekye: «Ṛwana me awee!»

<sup>27</sup> Kasi Yesu amba ya mokpa mi eboko, amolan-gosi. Ṛwana me amba ya teme.

<sup>28</sup> Sima me Yesu aesi ya butwa o ingambi.

Waaba yo na baekosi bée na be, baekosi bamba ya motuna bekye: «Banga, toloiki koka itokolo bolobo me pho ya ye?»

<sup>29</sup> Yesu amba ya babuyisa yokye: «Malobo maabe ma ndengye mene makoki itokolo nde na ibondela.»

*Yesu akuli imola iwaa se na ikundwa se*

<sup>30</sup> Yesu na baekosi bée baesi ya mana o elele me, baesi ya lekana o manyete ma Galileya. Yesu taikaka benela obokye bato baabe elele eli yo.

<sup>31</sup> Pho abaka kateya baekosi bée bobo: «Nga Nwana wa Moto bamunzambya o maboko ma bato, bamumboma, kasi sima ya nkolo iyato namokundwa.»

<sup>32</sup> Kasi baekosi tebaikaka sosolo ntina ya mapho maawoko yo, bailaka na imotuna ntina me.

*Olekyi na ngambo nza?*

<sup>33</sup> Yesu na baekosi bée baesi ya koma o Kapalanauma. Waanyolo bée o ingambi, Yesu aesi ya batuna yokye: «Lowoo'ye lobaki bée koikyele ziko o nzela?»

<sup>34</sup> Kasi baekosi baikalaka bose, pho babaka baikye ziko o nzela pho ya eba nza olekyi na ngambo onte ya be.

<sup>35</sup> Bobele, Yesu aesi ya zala, aesi ya banga baekosi bée baso iko mbuka babale, amba ya woo na bée yokye: «Bo moto kalukye ibaa owa o boo, esengyesi obokye afe o mbomela ya baso, ambe kula na baa owa etoma wa be.»

<sup>36</sup> Bobele Yesu aesi ya kpa ηwana oo mokye, amoteye o nte ya be, amobei, amba ya wo na be ye yoke:

<sup>37</sup> «Moto nza owamoyamba ηwana o mokye boli oyo bobo pho ya nga, mene anzambi nde nga mampenza. Ka owamunzamba, taiki yamba nde nga mame, kasi ayambi na Nwaphongo owa ntoma.»

### *Ootolotemele ali na banga mbale*

<sup>38</sup> Yoane aesi ya wo na Yesu yoke: «Moteye, toweneki moto monom katoko malo mabe na nkombo ya we. Tomokatelaka pho taikaka baa monom na banga.»

<sup>39</sup> Yesu amba buya yoke: «Be samokatela! Pho moto takoki ikyela elekyesako na nkombo ya nga sima ambe kula nve na bobo.

<sup>40</sup> Pho moto ootolotemele ali na banga mbale.

<sup>41</sup> Nde phele na wo na be ngake: Moto owamoephe nono kopho ya maa ma inywa pho be oli bato banga, Klisto, nde phele amozwa mbano ye.»

### *Sakyela bobo*

<sup>42</sup> Yesu amba kula wo yoke: «Ka bo moto nza katomisa monom na baali na ianola sikyiki oka nga oboke bakyele bobo, esengyesi oboke batingya moto me ibanga sinene o nkyingo, bamovakye o ebale.

<sup>43</sup> Bo eboko ya we kyeetome ikyela bobo, oetene! Pho eleki bolaa inyolo o lola na eboko yonyo, na ikyende na maboko maso mabale o lifelo, o ηwenya motemoozime.

<sup>44</sup> [Omoo, “nkuu ikwitwe nzoto ya bato teiwe, na nwenya temozime.”]

<sup>45</sup> Bo ekolo ya we kyeetome ikyela bofe, oetene! Pho elekyi bolaa inyolo o lola na ekolo yonoyo, na ikyende na makolo maso mabale o lifelo, [o nwenya motemozime.

<sup>46</sup> Omoo, “nkuu ikwitwe nzoto ya bato teiwe, na nwenya temozime.”]

<sup>47</sup> Ka bo ziyo sa we sietome ikyela bofe, osiphengolo! Pho elekyi bolaa inyolo o bokonzi pha Nwaphongo na ziyo sonoso, na ikyende na miyo maso mabale o lifelo.

<sup>48</sup> [Omoo, “nkuu ikwitwe nzoto ya bato teiwe, na nwenya temozime.”]

<sup>49</sup> Bato baso bamolekana o nwenya obokye babongo, nde bokokyele bee mokpa o ntoma obokye ibongo.

<sup>50</sup> Mokpa eli ekpele elaa. Ka bo mokpa mu-mani vale, bamokula mobuya vale ndengye'ye? Baka ndokolo mokpa onte ya bee, oombakye baa na bose o nte ya bee.»

## 10

### *Mateya ma Yesu pho ya ile bolonga*

<sup>1</sup> Bobele Yesu aesi ya mana o Kapalanauma, akye o nkyisi ya manyete maa Yuda. Sima aesi yaakala o mokukulu moyoko nwa Yaladene. Omoo, bato baikye bakulaka yaangana wali yo, aesi ya tata ibateya bowamelekke yo.

<sup>2</sup> Bafalisayi bayoko bayakaka wali Yesu pho ya imumeka, baesi ya motuna bekye: «Lele akokyi ile nwasi we?»

<sup>3</sup> Yesu amba ya babuyisa yokye: «Mobeko iye n̄waaephēkye Mose?»

<sup>4</sup> Bafalisayi bēkye: «Mose ambyaka nzela obokye o bōo pha ile n̄wan̄wasi o bolonga, esengyesi obokye lele amokomele mokanda moimole obokye bolonga bowee.»

<sup>5</sup> Kasi Yesu yokye: «Mose aekomela mobeko mamuna pho ya mandondo makusi ma bēē.

<sup>6</sup> Kasi uta oetatele ya mokyisi, N̄waphongo “akyelaka n̄wan̄wasi na lele.

<sup>7</sup> Yango mēna, lele amoika ika nyango na ango, amokye angana elele yon̄oyon̄o na n̄wan̄wasi wē.

<sup>8</sup> Bēē baso bamobutwa moto mon̄omo. Nde bom̄o, tebakuli ba bato babale, kasi babuto nde moto mon̄omo.”

<sup>9</sup> Emba bo N̄waphongo ambo angyinya n̄wan̄wasi na lele, moto sabakabinya.»

<sup>10</sup> Waba Yesu na baekosi bēē o motema n̄wa ingambi, baekosi bakulaka motuna pho ya lowo la iboma bolonga.

<sup>11</sup> Yesu amba ya babuyisa yokye: «Bo lele ale n̄wan̄wasi wē, akye longa mosuu, mēna akyelesi n̄wan̄wasi wē o wa phanza bobē pho akyesi phemba.

<sup>12</sup> Ekuli ba nde bom̄o, bo n̄wan̄wasi ale lele wē, akye zala na lele mosusu, mēna akyesi phemba.»

### *Yesu apambosi bana bakyēē*

<sup>13</sup> Mokolo mon̄omo, bato basu bayakaka na bana ba bēē ooli Yesu obokye abapambole, kasi baekosi babaka babakatele.

<sup>14</sup> Wawenē Yesu obokye babakatele, aesi ya tembe na baekosi bēē yokye: «Bēē le ibakatela! Le bana bakyēē baye oka nga, pho bokonzi pha

Nwaphongo boli pho ya bato bali ndokolo bana bakyye.

<sup>15</sup> Nde phele na wo na be, ngakye: Bo moto taanosi bokonzi pha Nwaphongo ndokolo hwana mokyee, takokyi inyolo omo.»

<sup>16</sup> Bobele, Yesu aesi yabebe bana me, abatandesi maboko o nzoto, abapambosi.

### *Moto wa ezwele*

<sup>17</sup> WaaBa Yesu kalukye na ikyende o Yelusaleme, moto monono aesi na mbangu oka ye. Akye mokusamela. Amba ya motuna yokye: «Moteye molaa, nakyele bo pho nazwe bomoo pha bobele na bobele?»

<sup>18</sup> Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Pho ya'ye kontangye moto molaa? Moto molaa tali, bo teebe nde Nwaphongo.»

<sup>19</sup> Koebe mibeko mimi: «“Saboma moto, sakyela baphemba, sa iba, satemele moto bonzoka boe, sakpa mbolo ya bato na malondo mabe, kumola nyongo na ngo.”»

<sup>20</sup> Moto me amba ya wo ne yokye: «Moteye, nakumole mibeko miso mamina tata bonwana pha nga.»

<sup>21</sup> Yesu amba ya mokyeka na miyo maala yokye: «Oikasi na lowo lonolo, lee lolo: Kye ungya mbolo ya we iso, okpe baphalanga me obaphe babola. Mena wamozwa bomengo o Ikolo. Emba ombe ya mbenga.»

<sup>22</sup> Waaoka moto me babona, yo munso anyibi, aesi ya butwa na ngongo, pho abaka moto wa ezwele iikye.

<sup>23</sup> Bobele, Yesu aesi ya kyeka baekosi bée baso baamolungyaka, amba ya wo na bée yokye: «Eli nkamba pho ya bato ba ezwele inyolo o bokonzi pha Nwaphongo!»

<sup>24</sup> Baekosi bakamwaka na maphoo me. Kasi Yesu akulaka wo na bée yokye: «Bana banga, wali nde nkamba o inyolo o bokonzi pha Nwaphongo!

<sup>25</sup> Eli nkamba pho ya nyama enene boli Shamo o itušana o iluu sa solu. Kasi nkamba kyimbe kula lobo pho ya moto wa ezwele o inyolo o bokonzi pha Nwaphongo.»

<sup>26</sup> Baekosi bakulaka kamwa na boikye, bawonoko onte ya be, bekye: «Ka bo ebe babona, ombi koka ibika nza?»

<sup>27</sup> Yesu abakyekyi, amba ya wo na bée yokye: «Moto takokyi imibikya yo mampenza, kasi nde Nwaphongo moto ookokyi imobikya, pho Nwaphongo akokyi ikyela maphoo maso.»

<sup>28</sup> Emba Petelo amba ya wo ne yokye: «Kyeka! Banga baba toikyi ika iso yaabaka na banga, tobuto ikye miebenga.»

<sup>29</sup> Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Nde phele, nawo na bée, ngakye: Bo moto aikyi ika ingambi se, ebe banaa nyango, ebe nyango na ango, ebe bana be, ebe na manzabi me, pho ya nga na pho ya Simo Elaa,

<sup>30</sup> moto me amokula izwa mbala munkama o mokyisi mumu. Ebe mangambi, banaa nyango, banyango, bana, na manzabi. Aamba na nyokomo pho ya nga. Kasi mi nkolo ya moya, amozwa bomoo pha bobele.

<sup>31</sup> Bato baikye bali o boo loló eye, bamobutwa baa o sima, emba baikye bali loló eye o sima, bamobutwa baa o boo.»

*Yesu akuli imola mbala eya iyato iwa se na ikundwa se*

<sup>32</sup> Waaba Yesu na baekosi bée bakyende o Yelusaleme, Yesu abaka katambule o boo pha be. Baekosi babaka na boilakye pho bakyende o Yelusaleme, bato baayoko babaka na bée babaka na bolotakye. Yesu amba ya anginya baekosi bée iko na mbuka babale, atati iba imola maphoo maamoyelela.

<sup>33</sup> Amba ya wo na bée yokye: «Okyemela! Unwanwa eye tokyende o Yelusaleme, omoo, nga Nwana wa Moto bamunzambya oka bakonzi ba banganga ba Nwaphongo, na bateye ba mibeko. Bamuntenela bolombe pha iwaa, bamba na nzambya oka bato bate baebe Nwaphongo.

<sup>34</sup> Bamunzakya, bamuntowa matee, bamumbinda phimbo, bamba na mboma. Kasi sima ya nkolo iyato, namokundwa.»

*Ionga sa bana ba Zebede*

<sup>35</sup> Bobele, Zake na Yoane, bana ba bampele ba Zebede, baesi ya kye oka Yesu, bakyé wo ne bekye: «Moteye, tozingye obokye olokyelele maphoo mamoyonga banga.»

<sup>36</sup> Yesu amba ya batuna yokye: «Bee kozingye obokye naekyelele ye?»

<sup>37</sup> Bamba mobuyisa bekye: «Waamokoma we o bokonzi pha we phaa nkyemo, olozasaka phenephe na we, ona bi boloo pha we, oomoyoko bi bowee pha we.»

<sup>38</sup> Kasi Yesu amba ya wɔ na bɛɛ yokye: «Bɛɛ toebe lowɔ loongye bɛɛ. Kɔphɔ ya bolɔsi eya munywa nga, bɛɛ wamoenywa? Na ibatisa sa minyɔkɔ saamozwa nga, bɛɛ waa sizwa mɛ?»

<sup>39</sup> Bamobuyisaka bɛkye: «Tomokoka.» Yesu amba kula ya wɔ na bɛɛ yokye: «Nde phɛɛ, kɔphɔ ya bolɔsi eya munywa nga, na bɛɛ wamoenywa mɛ. Ibatisa sa minyɔkɔ sa mozwa nga na bɛɛ wa sizwa mɛ.

<sup>40</sup> Kasi lowɔ la izasa bato, ona bii boloo, omoyɔkɔ bii bowɛɛ pha nga, telokyekyi nga. Biziye mɛ bili phɔ ya bato baaunva bongya Nwaphongo.»

<sup>41</sup> Wa oka baekosi iko bayɔkɔ lowɔ mɛ, babuto iyokyela Zake na Yoane yɔɔ.

<sup>42</sup> Yesu aesi ya babanga bɛɛ basɔ wali yo, amba ya wɔ na bɛɛ yokye: «Bɛɛ koebe obokye bato bawɛɛ bɛɛ ndokolo bakonzi ba bapakano, bakonza bato ba bɛ, bato baanɛɛ baweninya bato ba bɛɛ mpasi.

<sup>43</sup> Nzuka, onte ya bɛɛ baekosi tewali babona. Bo monɔmɔ na bɛɛ kalukye iba moto munɛɛ, lɛ obokye abe moto wa etoma wa bɛɛ.

<sup>44</sup> Nde bomɔ, bo monɔmɔ na bɛɛ kazingye iba o boo, esengyesi obokye abe moombo nwa bato basɔ.

<sup>45</sup> Phɔ nga Nwana wa Moto siika yaa obokye bato bankyelele. Kasi naya nde obokye nabakyelele, nambe na ambya bomɔɔ pha nga phɔ ya iikola bato baikye o boombo.»

*Yesu abikye Balatime, moto owa phɔlɔ miyo*

<sup>46</sup> Bobele, Yesu na baekosi bée baesi ya koma o Yeliko. Waaba bée na moluku nwa bato batokolo o Yeliko, moto monomo owa pholo miyo abaka wamo. Nkombo ye Balatime, nwana wa Time, abaka kazale i mbale ya nzela pho ya iongaka.

<sup>47</sup> Waaoka yo obokye eli Yesu wa Nazaleté moto okolekane, abuto ianwana, yokye: «Yesu, Nwana wa Davidi, inzonkye ngongo.»

<sup>48</sup> Bato baikye baphaphalaka ne, bekye: «Kanga munoko!» Kasi yo akulaka anwana nde na bokusi, yokye: «Nwana wa Davidi, inzokye ngongo.»

<sup>49</sup> Yesu aesi ya teme, amba ya wo yokye: «Omobangye!» Bamba ya mobanga, bekye: «Salota! Teme, kaebangye!»

<sup>50</sup> Bobele amba ya vaka munkoto nwe, angbengoo, akye oli Yesu.

<sup>51</sup> Yesu amba ya motuna yokye: «Kozingye obokye naekyele'ye?» Moto owa pholo miyo amba ya mobuyisa yokye: «Moteye, kyela obokye nakule wene.»

<sup>52</sup> Emba Yesu amba ya wo ne yokye: «Kyende! Ianola sa we siebikye!» Mina wamo, moto me owa pholoko miyo abuto iwene. Abuto ikyemikyende na Yesu.

## 11

### *Yesu anyosi o Yelusaleme*

<sup>1</sup> Yesu na baekosi bée baesi ya koma phenephe na Yelusaleme. Waata baa bée o Betani, phenephe na Betafaze, o ngomba ya nzete ya

ikyibangye b́́e ba-Olive, Yesu aesi ya toma baekosi b́́e babale,

<sup>2</sup> yokye: «Kyende o mokyisi moli o boo. Bo okomi omɔ, wamokye wene njwana wa mpunda bamotingye. Naino moto tabaa mi yango. B́́e oeyingole, oye na yango wawa.

<sup>3</sup> Ka bo moto aetuni obokye “koeyingole phɔ ya'ye?” B́́e omobuyisaka obokye: “Nkolo asengyesi na yango, amokula ebuyisa yango wawa izele.”»

<sup>4</sup> Bobele, baekosi me baesi ya kyende. Wakoma b́́e omɔ, bakye zwa njwana wa mpunda o munsongo, atingyi o nzee o mozibo njwa ingambi songo. Bamba ya eingola.

<sup>5</sup> Bato baayoko babaka wamɔ bamba batuna bekye: «B́́e mena kokyele'ye? Koingole njwana wa mpunda monɔ phɔ ya'ye?»

<sup>6</sup> Baekosi me bamba ya babuyisa bo wawoko Yesu na be. Emba bato me bamba ya bale bakye na yango.

<sup>7</sup> Baekosi baesi ya kye na njwana wa mpunda me ooli Yesu. Bawasi bitobu ba b́́e o ikolo sa njwana wa mpunda me, Yesu amba ya zala o ikolo sa yango.

<sup>8</sup> Bato baikye bawalaka bitobu ba b́́e o nzela. Baayoko bakyelaka nkanga yatenaka b́́e o manzabi o nzela.

<sup>9</sup> Bato baabaka batambule o boo pha Yesu, na baabaka o sima ye, babaka baanwane bekye: «Ozana! Nwaphongo apambole oko ye na nkombo ya Nkolo!

<sup>10</sup> Nwaphongo apambole bokonzi booye, bokonzi pha mokonzi Davidi nkoko wa banga!

Ozana oka Nwaphongo owa Ikolo!»

<sup>11</sup> Waakoma Yesu o Yelusaleme, aesi ya kye nyolo o Tempelo. Waaunva yo ikye miekyeka, amba ya butwa yo na baekosi ðe iko mbuka babale o Betani pho bunya phalekanaka.

*Yesu awambi nwete nwa Fige*

<sup>12</sup> Mokolo nwaa sima, Yesu na baekosi ðe baesi ya mana o Betani. Waaba ðe bamane o Betani, Yesu aesi ya oka nzala.

<sup>13</sup> Aesi ya wene na itakye nwete monomo nwa Fige nwa lebolo, amba ya kye mokyeka naa amozwa mbuma omo. Waakoma yo phenephe na nwete me, akye wene nde maakyi na maakyi, pho imbele sikute mbuma te sataaka koka.

<sup>14</sup> Yesu amba ya wo na nwete me yokye: «Moto nono monomo etakule zaa mbuma ya we!» Na baekosi ðe baokaka bo wa woko Yesu na nwete me.

*Yesu auwinye baungye o Tempelo*

<sup>15</sup> Yesu na baekosi ðe bakuli koma o Yelusaleme. Yesu aesi ya nyolo o Tempelo, atati iwiinya baungye na baombi ba mbolo o mopkengba nwa Tempelo. Aesi ya bumbya ba mesa ba baendinye ba baphalanga. Akuli na bumbya biziye ba bato baaungya mankotonwenya.

<sup>16</sup> Akatelaka bato baso obokye: Moto salekana na ephesi o Tempelo.

<sup>17</sup> Bobele, Yesu amba ya teya bato yokye: «Nwaphongo kawo o buku phe yokye, «bamobanga Ingambi sa nga Ingambi sa losambo pho ya mabota maso.» Amba kula bakya yokye: Ka ðe osibuye ibombo sa baibi!»

18 Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bateye ba Mibeko, baokyi lowo loleka o Tempelo. Baesi ya luka malondo ma iboma Yesu. Kasi bamoile pho bato baso babaka basambe mateya me.

19 Waakoma wa nkoko, Yesu na baekosi bεε baesi ya mana o Yelusaleme.

### *Yesu kateya pho ya ianola Nwaphongo*

20 Na munkukutu, Yesu na baekosi bεε bakuli ya lekana mi nzela me. Baesi ya wene ηwete ηwa Fige me muungyi nono o nkanga.

21 Petelo aesi ya umunya mapho mawolekye Yesu ηwete me, amba ya wo ne yokye: «Moteye, kyeka, ηwete ηwa Fige ηwawambaka we munsu muungyi.»

22 Yesu amba ya wo na baekosi bεε yokye: «Bεε, anola Nwaphongo.

23 Nde phele nawo na bεε, ngakye: Bo moto awo na ngomba eye yokye: “Mana wawana, kyende mivaka o ebale eenene!” Bo moto me tabe na ziko o ndondo ye, bo aanosi obokye loowo yo lamokyelama, Nwaphongo aamokyelela lango.

24 Yango mena nawo na bεε ngakye: Bo kobondεle pho ya ionga ekpele oka Nwaphongo, anola obokye umbo ezwa, Nwaphongo amoephε yango.

25 Waateme bεε pho ya ibondεle, booli na lowo na moto, omolimbisa. Na bomu, Ango wa bεε ooli o Ikolo amoelimbisa na bεε bofe pha bεε». [

<sup>26</sup> Ka bo b̄e toolimbisa b̄ebi, Ango wa b̄e oli o Ikolo ne etaelimbisa bofe pha b̄e.]

*Owa phe Yesu bokonzi nza?*

<sup>27</sup> Yesu na baekosi b̄e bakuli ya nyolo o Yelusaleme. Waaba Yesu kakyemitambula o Tempelo, bakonzi ba banganga ba Nwaphongo, na bateye ba Mibeko, na bankumu baesi wali yo.

<sup>28</sup> Bamba ya motuna b̄ekye: «Kokyele mapho mamana na bokonzi iye? Owa ephe bokonzi pha ikyela mapho mamana nza?»

<sup>29</sup> Yesu amba ya babuyisa yokye: «Nae-tune nde motuna monomo, bo ombuyise, emba namba eimola na bokonzi iye bokyele na nga mapho mama.

<sup>30</sup> Owa tomaka Yoane ibatisa bato nza? Yamo-tomaka Nwaphongo nde bato? Inzimole.»

<sup>31</sup> Babutwaka iwono b̄e na b̄e, b̄ekye: «Bo tobuye obokye yamotomaka Nwaphongo, amokula lotuna yokye: “Toikaka anola Yoane pho ya'ye?”

<sup>32</sup> Botoombi kula mobuyisa obokye: “Yamo-tomaka bato...” Ete wa bongo bailaka bato, pho bato baso baanolaka obokye Yoane ali nde owakolo moimosi wa Nwaphongo.

<sup>33</sup> Yango mena bamba ya buyisela Yesu b̄ekye: «Toloebe.» Emba Yesu amba ya wo na b̄e yokye: «Na nga me esi eimole bo nakyele mapho mama na bokonzi pha nza.»

## 12

*Ete ya bakolo manzabi ma vinyo baaphute na bofe*

<sup>1</sup> Unwanwa eye Yesu atati ifakpela bite, yokye: «Moto monom abalaka inzabi sa vinyo. Aesi ya silungya na kyengyete. Amba ya ima ibela o mabanga pho ya ikyela isungu sa iamola mbuma ya vinyo. Atongaka na ingambi sonoso sianda pho ya moto okokyengyele sina inzabi. Sima amba ika siikyela bato basiphutele, yo akye o imbanga.»

<sup>2</sup> «Waakoma imbele sa inoko mbuma, mokolo inzabi aesi ya toma moto wa etoma we oka bato baphutele inzabi obokye akye mokpela iyalo sa mbuma saaka ye.

<sup>3</sup> Kasi bato baphutele inzabi baakye moto wa etoma me, bamokutubi, bambi na mobuya maboko pha.

<sup>4</sup> Mokolo inzabi akuli ya toma moto wa etoma mosuu, bamozokye o moto, bamba na mosambola.

<sup>5</sup> Emba mokolo inzabi akuli ya toma moto wa etoma mosuu. Ka mono, bato baphutele inzabi bamobomi. Mokolo inzabi amba kula ya toma bato ba etoma basuu baikye. Kasi bakulaka bakyela nde bomo, bakutubaka bakyi, babomaka baayoko.

<sup>6</sup> Mokolo inzabi aesi ya ikala nde na nwana we monomo owa loboko yo zinga. O mbomela eso amba ya toma nwana me oka be, o ndondo ye yokye: “Bamokumola nwana wa nga.”

<sup>7</sup> Kasi bato baaphutele inzabi bamba ya wono onte ya be, bekye: “Kyeka somi ye, owamoikala na sina inzabi bo ango awe! Yaka tomofo, inzabi me saamba butwa sa banga!”

<sup>8</sup> Baesi yaakya nwana me, bamobomi, bakye

movaka o selekye ya inzabi».

<sup>9</sup> «Mokolo wa inzabi aabakyela bo? Amoya boma bato baphutele inzabi baabana. Amba siphe bato basuu.

<sup>10</sup> Bêe toika tanga maphoo mama o buku pha Nwaphongo? Bo wakoma bée obokye: “Ifanga saavakaka batongyi ba mangambi, sibuto ifanga siiphisi ingambi sisoo.

<sup>11</sup> Mena etoma ya Nwaphongo. O miyo ma banga eli lowoo la ikamwa”»

<sup>12</sup> Bakonzi ba Bayuda balukaka malondo ma iyakya Yesu, phoo baebaka obokye akpaka ete me nde phoo ya ibalungola. Kasi bailaka bato baabaka wamoo, bamba ya mole, nonoo owa kye be.

### *Lowoo lokyeki mputi ya Kaisala*

<sup>13</sup> Bakonzi ba Bayuda bamba ya toma ndambo ya Bafalisayi, na bato basuu bali mbale na Elode Antipasi oli Yesu. Baesi ya motuna mituna, phoo ya imolongo obokye bamozwe na maloba me mampenza.

<sup>14</sup> Baesi ya motuna bekye: «Moteye, toebe obokye iwe koo nde maphoo maa phele, tooile na moto. Tooile na boo pha moto, kasi koteya nde o phele maphoo ma Nwaphongo. Taa loimola, phoo ya lowoo lokyeki mputi ya Kaisala, mibeko ma banga miwo bo? Tokokyi iphuta nde tolokoki iphuta?»

<sup>15</sup> Kasi Yesu aebaka obokye baziti maphoo masuu. Amba ya woo na bée yokye: «Koya mbekyisa izengye phoo ya'ye? Inzelele na phalanga yoooyo ya ebende, naekyekye.»

<sup>16</sup> Baesi ya moeyelela na yango. Yesu amba ya batuna yokye: «Mi ebende eye, boo pha eema bée bobo, na nkombo eya koma bée eye, ya nza?» Bamba ya mobuyisa bēkye: «Ya Kaisala.»

<sup>17</sup> Emba Yesu amba ya wo na bée yokye: «Phe Kaisala yaaka Kaisala, phe Nwaphongo yaaka Nwaphongo.» Bakamwaka na boikye na eyano ya Yesu.

### *Lowoo lookyeki ikundwa sa bawe*

<sup>18</sup> Basadukayi baayoko baesi oli Yesu. Oka bée Basadukayi bawo obokye bato baawa ete bakundwe. Bamba ya tuna Yesu bēkye:

<sup>19</sup> «Moteye, Mose alokomela o buku pha Mibeko bobo: “Bo bola awe aikyi ika nwanwasi kasi taikyi bota ne, esengyesi obokye mosi nye azasa bozengye babona pho bola phe owa wa azwe bana.”

<sup>20</sup> Yabaka babona o mokyisi monomo, bana ba bampele sambo, babaka bée baso nyango monomo ango monomo. Bola pha bée aesi ya longa nwanwasi, awe sa bota ne.

<sup>21</sup> Owa ibale aesi ya zasa bozengye me. Akuli waa sa bota ne. Yakulaka ba nde bomo oka mosi nye owa iyato.

<sup>22</sup> Bée baso sambo baazasaka bozengye me, bawa sa bota ne. O sima ya bée baso, bozengye me amba ya waa ne.»

<sup>23</sup> Ka mokolo nwa mokundwa bawe, onte ya bée baso sambo, amoba nwanwasi wa nza? Pho bée baso bamozasaka.

24 Yesu amba ya wɔ na bɛɛ yokye: «Bɛɛ komɛngyɛ! Phɔ toebe maphɔɔ makoma bɛɛ o buku pha Nwaphongo, ebe na mwiya nwe.

25 Phɔ mokolo nwa mokundwa bawe, malonga etemakule baa. Kasi babasi na bampele bamobutwa ndokolo baanzelu ba ikolo.

26 Phɔ ya lowɔ lokyekyi ikundwa sa bawe, naebe phele obokye bɛɛ waunva tanga simo ya nwete mookyiki nwalolaka sa zika. Omɔ Nwaphongo awɔkɔ na Mose yokye: “Nga nali Nwaphongo wa Abalayama, wa Izake, na wa Yakobo.”

27 Yo tali Nwaphongo wa bawe, kasi ali Nwaphongo wa bato baali na bomɔɔ. Oweni! Yango mɛna bɛɛ komikosa na boikye.»

### *Mobeko molekyi miiyɔkɔ*

28 Moteye wa mibeko mɔnɔmɔ abaka kaokye bo wabaka Yesu na Basadukayi baikane ziko. Aesi ya wɛnɛ obokye Yesu abuyise Basadukayi na bolaa, amba ya susinya, akyɛ motuna yokye: «Onte ya mibeko misɔ ma Nwaphongo, mobeko ye molekyi miiyɔkɔ?»

29 Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Mobeko molekyi miiyɔkɔ nwango mumu: “Isalayɛɛ, okyemela! Nwaphongo Nkolo wa banga ali nde yo mɔnɔmɔ, mosuu tali.

30 Zinga Nwaphongo Nkolo wa wɛ na ndondo ya wɛ esɔ, na molimo nwa wɛ munso, na maumunya ma wɛ masɔ, na ná bokusi pha wɛ bosɔ.”

31 Mobeko nwa ibale nwango mumu: “Zinga nwebi na wɛ bookomizingye wɛ mampenza.”

Mobeko mosuu moolekye mibale maamina temoli.»

<sup>32</sup> Bobele moteye wa mibeko amba ya wo na Yesu yokye: «Moteye, eli nde bomo! Iwo we ili nde phela: Nwaphongo Nkolo wa banga ali nde yo monomo, mosuu tali.

<sup>33</sup> Esengyesi obokye tozingye Nwaphongo na ndondo ya banga eso, na maumunya ma banga maso, na na bokusi pha banga bosso, toombe kula na zinga bebi na banga bookomizengye banga mampenza. Elekyi bolaa ikyela babona, na obokye otumbele Nwaphongo mambeka ma manyama na imophe bilambo.»

<sup>34</sup> Yesu aesi ya wene obokye moteye wa mibeko amobuyise na zebi siso, amba ya wo ne yokye: «Toli itakye na bokonzi pha Nwaphongo.» Banda wamo, na moto monomo takulaka meka imotuna mituna.

### *Masiya alekyi Davidi*

<sup>35</sup> Waaba Yesu kateya o Tempelo, amba ya tuna motuna yokye: «Pho ya'ye bateye ba mibeko bawo bekye: "Masiya ali nde Nwana wa Davidi?"

<sup>36</sup> Davidi na bokambemakye pha Bolobo Bosanto, awoko yokye: Nwaphongo kawo na Nkolo yanga yokye: "Yaka ya zale o boloo pha nga tee nono waamouya nga banguna ba we."

<sup>37</sup> Davidi yo mampenza kamobangye Nkolo, ka ndengye'ye Masiya ambi kula koka iba njwana nwe?»

### *Sakyla ya bateye ba Mibeko*

Bato baikye babaka baokye Yesu na nkyisa.

<sup>38</sup> Abateyaka yokye: «Bée nde kokyebe na bateye ba mibeko. Bée bazingye ikyemitambula na bitobu biinene, bianda, bakule na zinga obokye ba babeyakye o bilele biangane bato baikye pho ya imiebinya obokye bali baakolo bato.

<sup>39</sup> Baolo biziye ba o boo o Mangambi ma makyita, ebe na biziye baa kaa o biseleko.

<sup>40</sup> Baiyele mazengye na mbolo ya bée iso na malondo mabe. Pho ya ibomba bohe pha be, bambe bunzinya na mabondesi maanda. Yango mena Nwaphongo aabaphe etumbu yonyo yamoleka bonene.»

### *Ikabo sa bozengye saa lekaka maso*

<sup>41</sup> Yesu amba ya kye zala phenephe na ekokolo ekye kye ambya bée makabo o Tempelo. Abaka kakyekye bo koyaambya bato makabo. Baabizwele baambyaka baphalanga baikye.

<sup>42</sup> Bozengye bonobo phabaka wamo, yo mobola. Ne aesi yaambya banaa baphalanga ba bibende babale baa motiya mokyiky.

<sup>43</sup> Emba Yesu amba ya banga baekosi bée, awo na bée yokye: «Nde phele na wo na bée ngakye: Ikabo sa bozengye bobo, yo mobola, silekyi makabo maso maambye bée wawa.

<sup>44</sup> Pho baabizwele, baambye nde baphalanga bate baasengyelaka na be. Ka bozengye bobo, na bobola phe, ambye nde banaa baphalanga baso babaka ne, takuli ikala na ná ekpele yonyo ya ibika.»

# 13

## *Yesu aimosi obokye Tempelo yamobukwa*

<sup>1</sup> Waba Yesu katokolo o Tempelo, monomo na baekosi bée amba ya wo ne yokye: «Moteye, kyeka! Eye mabanga bolaa, eye mangambi manene!»

<sup>2</sup> Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Kowene mangambi maanene mama te? Etewaaikale na ibanga sonoso wawa, maso mamunyangwa.»

## *Malosi na Minyoko maamoya*

<sup>3</sup> Bobele, Yesu amba ya kye zala o ikolo sa ngomba ya ba Olive, ekyekyekane na Tempelo. Petelo, Zake, Yoane na Andele, babaka ne omo, bamba ya motuna bekye:

<sup>4</sup> «Taa loimola, maphoo maawoo we mamokye-lama imbele ye? Tomba na eba na ye obokye imbele me sikokyi?»

<sup>5</sup> Yesu amba ya babuyisa yokye: «Kyeba, moto saekatela.

<sup>6</sup> Bato baikye bamoyaa na nkombo ya nga, bamowo bekye: “Masiya nga oyo!” Bamokatela bato baikye.

<sup>7</sup> Wamooka bée obokye mabita maeyelele, na masimo ma mabita mali bisuu, bée sa ila! Esengyesi obokye maphoo mamana mayee, kasi mena etee taaba suka ya mokyisi.

<sup>8</sup> Ekolo yonyo yamunwana na ekolo eyoko, bokonzi bonobo phamunwana na bokonzi booyoko. Manyete mamuningana o bilele bi-ikye, zilo sikusi samoba. Maphoo maso mamana mamoba ndokolo etatele ya eswete ya ibota.

<sup>9</sup> Kasi b̄ēē, baa na bokyebi, bato bamoesongyela oka bananga. Bamoebinda phimbo o mangambi ma losambo. Pho ya nga, bamokye na b̄ēē o boo pha baangyesi ba nkyisi na o boo pha bakonzi. Na bomō, wamoba manzoka manga o boo pha bē.

<sup>10</sup> Pho esengyesi obokye Simo Elaa eimolame naino oka bato baso, emba suka ya mokyisi eembe yaa.

<sup>11</sup> Ka waamokye b̄ēē na b̄ēē o boo pha bananga pho ya ikye samba, b̄ēē sataa miima phanza pho ya mapho maamowo b̄ēē. Imbele me, wamowo nde mapho maamoeteya Nwaphongo, pho etewo b̄ēē, kasi yaamowo b̄ēē yamouta nde na Bolobo Bosanto.

<sup>12</sup> Onte ya mabota, bana bamuungya bana nyango na b̄ēē obokye bababome. Baango ba bana bamokyela nde bomō na bana ba bē. Bana bamobutwa banguna ba baboti ba bē, babauungya oka bakonzi obokye bababome.

<sup>13</sup> Bato baso bamoeyina pho ya nga. Kasi owamoititala nōnō o suka, yo mōna Nwaphongo aamobikya.»

### *Bato bamowene malosi maikye*

<sup>14</sup> «Wamowene okobangye b̄ēē “mōoti owa inganga”: Atemi o elele etekokyi yo iba. (Motangyi wa mapho mama amasosolo). Imbele me, baamoba o manyete ma Yuda, b̄ēē elotaka bi mangomba.

<sup>15</sup> Owamoba o ibanda yo sakula nyolo o ingambi pho ya ikye kpa mbolo ye.

16 Na owamoba o inzabi, yo sakula butwa o ingambi pho ya ikye kpa etobu ye.

17 O nkolo me, ngongo ya moba na babasi baekama, na na malekyele.

18 Bondela Nwaphongo obokye imbele me sango saba wa mambula.

19 Pho nkolo me ya moba yaa malosi maikye maali naino bato sawene uta o etatele ya mokyisi bowamokyela Nwaphongo noko lolo eye. Malosi maamoulana na mango etemaawenene.

20 Bo Nwaphongo tabukolaka nkolo ya malosi me phe, moto noko monomo nde tabikiyi. Kasi aibukola pho ya bato baolo yo pho ye.

21 O imbele me, bo moto awo na be ye yoke: "Kyeka, Masiya ali wawa!" naa "ali wana!" be samoanolela.

22 Pho ba masiya baabole, na baimosi baabole bamoya baikye. Bamokyela bilekyesako na mapho maikamwa pho bo walongoba bazwe nzela ya ikosa bato baaunva olo Nwaphongo.

23 Yango mena, be oebaka! Naumbo ekyebisa na mapho maso maamoya.»

### *Iyaa sa Nwana wa Moto*

24 «Kasi mi nkolo me, waamunva malosi maso mamana, moo nwamobutwa enzombi, bokombe etebokule ngala.

25 Banyaseesi bamobiya, iso iili o ikolo yamuningana.

26 Emba imbele me, bamunvene nga Nwana wa Moto naye onte ya mapata, na mwiya mwikye na na nkyemo nzikye.

<sup>27</sup> Namba ya toma baanzelu banga obokye baangyinya bato baso baaunva nga olo. Bato me bamouta o bilele biso ba mokyisi.»

*Yesu ateye ete ya nwete nwa fige*

<sup>28</sup> «Sosolo na bolaa ete ya nwete nwa fige. Bo molebosi, mena bɛɛ koebe obokye imbele sa ikyete sikokyi.

<sup>29</sup> Nde bomɔ, waamowene bɛɛ maphɔ maso maamana makyelame, oebe obokye wabuto phenephe.

<sup>30</sup> Nde phele nawɔ na bɛɛ ngakye: Maphɔ maso mama mamokyelama, naino bato baayoko bali na banga lolɔ eye sataa waa.

<sup>31</sup> Ikolo na munse yamolekana, kasi maphɔ ma nga etemaalekane.»

*Suka ya mokyisi kyeebe nde Nwaphongo*

<sup>32</sup> «Moto nonɔ monɔmɔ taefe na mokolo na imbele saamokyelama maphɔ maamana. Ebe baanzelu o ikolo tebaebe, ebe na ona nga Nwana wa Nwaphongo siebe; kyeebe nde Tata Nwaphongo yo mampenza.

<sup>33</sup> Bɛɛ oebaka! Sa lala ebuu phɔ toebe waamokoka sina imbele me.

<sup>34</sup> Yamoɓa ndokolo moto monɔmɔ ookokye o imbanga. Okokye yo, aikyi ika bokonzi pha ingambi se oka bato bɛɛ baetoma. Aikyi phe moto na moto ye etoma ya ikyela. Amba ya wɔ na sinzili yokye akyengyele ingambi na bolaa.

<sup>35</sup> Nde bomɔ, na bɛɛ okyengyelekye phɔ toebe imbele sa moya nkolo ya ingambi, naa amoya wa nkokolo, naa wa molengyela, naa wa tongo masoo, naa wamumbengu.

<sup>36</sup> Boaesi mbanyaka, yo sa yaetakana olasi ebuu.

<sup>37</sup> Maphoo maewole nga mama, namawole na bato baso obokye: Nde kokyengyele na bolaa.»

## 14

### *Banganga balukaka malondo ma iakya Yesu*

<sup>1</sup> Unwanwa eye yaikalaka nde nkolo ibale obokye Bayuda baze eyenga ya bée ya iumunya bo wabikyaka Nwaphongo bankoko ba bée o Ezipito, na eyenga ekyeze bée mapa maa te maaulwe. Banganga banene na bateye ba Mibeko balukaka malondo ma iyakya Yesu na ma imoboma obokye bato saeba.

<sup>2</sup> Bée na bée bekye: «Bo tomoakye o miyo ma bato baaze eyenga, bamotombo na banga.»

### *Nwanwasi monomo asweyaka Yesu malasi o moto*

<sup>3</sup> Unwanwa eye Yesu aesi yakye o Betani. Aesi ya kye zala o ingambi sa Simo owabaka na bolosi pha maba. Waaba bée baze o mesa, nwanwasi monomo aesi ya nyolo o ingambi me. Abaka na molangyi nwa malasi. Bakyelaka malasi me na nwete monomo na nkombo naladi. Amaombaka na motiya moikye. Bakyelaka molangyi me na ibanga sibangye bée alabata. Aesi ya bola munoko nwa molangyi me. Amba ya sweya mana malasi o moto nwa Yesu.

<sup>4</sup> Bato baayoko babaka wamo bamookyelaka yoo. Bawonoko bekye: «Pho ya'ye aoti malasi mama bobo?»

<sup>5</sup> Bo bamaungye, nde bazwe baphalanga ba bibende nkama iyato. Emba baphe babola bana baphalanga me. Babilelaka nwanwasi me mankyee.

<sup>6</sup> Kasi Yesu yokye: «Bee omole bose. Pho ya'ye komunyokolo? Nwanwasi oyo ankyesi bolaa.

<sup>7</sup> Babola bamoikalaka na bee bobele. Waabakyela bolaa nkolo iso boozingye bee. Ka nga, esikale na bee bobele.

<sup>8</sup> Nwanwasi me akyesi ikokyi ne. Ambo nzololo malasi o nzoto pho ya obokye ibongo mokolo nwa munkunda be.

<sup>9</sup> Nde phele nawo na bee ngakye: Bo bakye imola Simo Elaa, ebe mbale ewaa o nkyisi iso, bamoimolaka na mapho maakyesi nwanwasi oyo obokye bato bamaumunya.»

*Yudasi kalukye iyambya Yesu oka banganga baanene*

<sup>10</sup> Monomo onte ya baekosi iko mbuka babale, nkombo ye Yudasi Mokeliyota, abaka wamo. Amba yakye oka banganga baanene obokye ambya Yesu.

<sup>11</sup> Waaoka bee bobo, babaka na nkyisa. Bamolakyelaka imophe baphalanga. Alukaka ndengye ewaa eyamoambya yo Yesu.

*Yesu kaze eyenga yo na baekosi bee*

<sup>12</sup> Mokolo nwa etatele nwa eyenga ekyeze bee mapa maate maulwe, mokolo mobome bee mampate pho ya iza eyenga ya Ilekana, baekosi ba Yesu bamba ya motuna bekye: «Ozingyi obokye tokye bongya elele eyamoza we eyenga ya Ilekana bi?»

<sup>13</sup> Yesu amba ya toma baekosi babale yokye: «Kyende o mokyisi muunene. Lele monomo amovana na bée. Aphisi mbongo ya maa. Bée, omobengaka.

<sup>14</sup> Elele eya moatola yo, na bée, waatola nde wamo. Wamoimola nkolo ya ingambi bobo: «Moteye awo, yokye: Oloteya elele eyamoza yo na baekosi bée eyenga ya Ilekana.»

<sup>15</sup> Emba amokye eteya elele eyaambo o ingambi, eyatonga bée o ikolo sa eyoko. Mbolo iso isengyesi na banga ili wamo. Elele me nde yango mena, eya mobongya bée obokye toze eyenga.»

<sup>16</sup> Baekosi me babale baesi ya kyende. Baesi ya koma o mokyisi muunene me. Bamba yazwa mapho maso nde bomo, bo wabawolekye Yesu. Bamba ya bongya mbolo iso ya eyenga.

<sup>17</sup> Waainda bunya, Yesu aesi ya koma na baekosi bée iko mbuka babale.

<sup>18</sup> Baesi yakye zaa o elele me. Waaba bée baze, Yesu amba ya wo na bée yokye: «Nde phela na wo na bée, ngakye: Onte ya bée baaze na nga, monomo amunzambya.»

<sup>19</sup> Waaoka baekosi baabona, bée baso baokaka ngongo. Baesi ya motuna, monomo na monomo bekye: «Eli nga nde'ye?»

<sup>20</sup> Yesu yokye: «Eli nde monomo na bée baekosi, baaze na nga baba.

<sup>21</sup> Nwana wa Moto amowaa nde bo wakoma bée pho ye, kasi ngongo ya moto owamunzambya. Bolaa bo moto me taikaka botama.»

*Nzoto na malongo ma Yesu*

<sup>22</sup> Waaba bée baze, Yesu aesi yakpa mapa, aphe Nwaphongo melesi, amakyesi, amaphe baekosi bée yokye: «Kpa oze, eye eli nzoto ya nga.»

<sup>23</sup> Akuli ya kpa kopho, aphe Nwaphongo melesi, aephe baekosi. Bée baso baesi ya enywa.

<sup>24</sup> Yesu yokye: «Eye eli malongo ma nga, malongo ma sangola, maasweye pho ya bato baikye.

<sup>25</sup> Nde phele nawo na bée ngakye: Esi-ikule nywa maleku mama tee nono mokolo nwa mokula nga manywa o bokonzi pha Nwaphongo.» <sup>26</sup> Bobele Yesu na baekosi bée bamba ya tuba meembo ma Nwaphongo. Waunva bée ituba meembo, bamba ya kyende o Ngomba ya ba Olive.

*Yesu aimosi obokye Petelo amoangana*

<sup>27</sup> Yesu amba ya wo na baekosi bée yokye: «Bée baso wamundota. Pho, bakoma o buku pha Nwaphongo bobo: “Namoboma mookosi wa mampate, emba mampate mamunyangwa.”

<sup>28</sup> Kasi waamokundwa nga, namokye o Galileya o boo pha bée.»

<sup>29</sup> Petelo amba ya wo ne yokye: «Na bo bée baso baeloti, nga esielote.»

<sup>30</sup> Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Nde phele na wo na we, nde o mokolo nwa lolu, mena soo sabotongokye mbala ibale, iwe wamunzangana mbala iyato obokye toonzebe.»

<sup>31</sup> Kasi Petelo amba kpete kapha yokye: «Naboebe obokye na wee na we elele yonoyo, nga esieyangane.» Baekosi baso bamba ya wo nde bomu.

*Yesu kabondela o Getesemani*

<sup>32</sup> Yesu na baekosi bée bamba ya koma o elele yonoyo ekyebangye bée Getesemani. Yesu aesi ya wo na baekosi bée yokye: «Bée zala wawa nga nakye bondela Nwaphongo.»

<sup>33</sup> Amba yakye na Petelo, Zake na Yoane. Bobele atati iyoka ndondo bolosi na inganga.

<sup>34</sup> Amba ya wo na bée yokye: «Ndondo ya nga etondi na ngongo ndokolo namowa; ikala wawa, bée okyengyekye.»

<sup>35</sup> Amba yakye nwana itakye, akye kusama, atati ibondela pho bowakokyi ikyelama, imbele sa bolosi siimoziya simane itakye ne.

<sup>36</sup> Amba ya wo yokye: «Aba, Tata, iwe okokyi ikyela mapho maso. Manya kopho ya bolosi eye itakye na nga. Kasi sakyela iizingyi nga, kyela nde iizingyi we.»

<sup>37</sup> Yesu amba ya butwa oli baekosi bée baato. Aesi yakye batakana balasi ebuu. Amba ya wo na Petelo yokye: «Simo, kolale? Toikyi koka iba salala nono ngonga yonoyo?

<sup>38</sup> Kyengye ombe na bondela Nwaphongo pho bée sakaa o bimekyi ba Molembe. Pho na bo molimo nwa moto moli na phowa iikye ya ikyela bolaa, kasi nzoto ye ili na bokoo.»

<sup>39</sup> Bobele Yesu akuli ya baika, akye bondela nde bowabondelakye yo phanza.

<sup>40</sup> Akuli ya butwa wali baekosi bée, akuli ya batakana balasi ebuu. Pho ya miyo bozito, tebakulaka eba na lowo la imobuyisa.

<sup>41</sup> Waabutwa Yesu mbala eya iyato, amba ya wo na bée yokye: «Bée ominangye, olasi,

waumbo! Imbele me sikokyi. Unwanwa eye, nga Nwana wa Moto bamunzungya o maboko ma bato ba masumu.

<sup>42</sup> Temε tokyende! Kyeka moto ookonzungya aesi!»

### *Baakye Yesu*

<sup>43</sup> Waaba Yesu kataa wɔ, sakoko Yudasi, monomo na baekosi iko mbuka babale aesi yakoma. Aesi na bato baikye baphisi mphata na nkpongu o maboko. Yabatomaka bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bateye ba Mibeko na bankumu.

<sup>44</sup> Yudasi moto okobaungyisa Yesu abateyaka iyaa saamokyela yo. Awoko na bee yokye: «Moto owamoyamba nga, mena yo! Omoakya, kyende ne, omobanza na bolaa.»

<sup>45</sup> Waakoma be, Yudasi amba ya susana phenephe na Yesu, amobangyi yokye: «Mot-eye!» Amba ya moyamba.

<sup>46</sup> Bato baabaka na Yudasi, bamba yaakya Yesu, bamokangyi.

<sup>47</sup> Monomo na baabaka na Yesu, amba ya gbolo mumphata nwe, ateni itoo sa moto wa etoma wa nganga mokonzi wa Nwaphongo.

<sup>48</sup> Yesu amba ya wɔ na bee yokye: «limba ya nzakya kombe yaa na mphata na na nkpongu ndokolo nga nali nde mwibi!

<sup>49</sup> Nkolo iso nabe na bee o Tempelo, nateya, toika nzakya. Ka iso iye ikyelame pho ya ikokya mapho makomama o buku pha Nwaphongo.»

<sup>50</sup> Emba baekosi baso bamba molota.

<sup>51</sup> Munzenga monomo mibabaka babengye Yesu, alataka imputa. Waaluka bee imoakya,

52 aikiyi ika sina imputa amba lota bolumbu.

*Bananga baanene basambisa Yesu*

53 Bamba yakye na Yesu oka mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo. Omo, yaanganaka bakonzi ba banganga ba Nwaphongo, bankumu na bateye ba Mibeko.

54 Petelo abaka kabengye Yesu na itakye nono waakye nyolo yo o lophango la mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo. Omo, amba kye zala elele yonoyo na basinzili, abuto isto nwenya.

55 Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bananga baso ba ikyita sinene balukaka eleko oka bato pho ya iingya Yesu, kasi tebaika ezwa.

56 Pho bato babaka bamokatele mapho ma bole, kasi bina biwole ba bee tebaikaka kokana.

57 Emba bato baayoko baesi ya teme, bamba mokatela bofo:

58 «Tomookaka kawo yokye: “Nga namouwola Tempelo eyatongama na bato eye. O sima ya nkolo iyato, namotonga esuu eyamoba satongama na maboko ma bato.”»

59 Kasi na bo na lowo lalona, biwole ba bee tebakulaka na kokana.

60 Mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo amba teme o boo pha bato baso, amba tuna Yesu yokye: «Iwe toobuya na iiki ewole bato faba?»

61 Kasi Yesu aikalaka nde bose, sabuya. Mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo amba kula motuna yokye: «Iwe Masiya, Nwana wa Okokumole banga?»

62 Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Eli nga. Bee baso wamowene Nwana wa Moto azasi o

boloo pha Nwaphongo owa mwiya, waamba na mowene kaye onte ya mampata.»

<sup>63</sup> Emba mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo amba ya kakola bitobu b̄e balataka yo, amba ya w̄o yokye: «Tolokuli sengyela na manzoka!

<sup>64</sup> B̄e bas̄o omookyi bookotole yo Nwaphongo. B̄e koununya bo?» Bato bas̄o bamba ya nyete Yesu b̄ekye akokyi na iwaa.

<sup>65</sup> Bayoko onte ya b̄e babuto imotowa matee, bamozibi boo, bamowande mankutu bamba w̄o ne b̄ekye: «Imola, oewandi nza?» Bobele, basinzili bamba ya mokpa babuto imowanda bingyete.

### *Petelo aanga Yesu*

<sup>66</sup> Waaba Petelo o ibanda sa lophango la mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo, nwanwasi monomo, monomo na baa etoma b̄e amba yaa wamo.

<sup>67</sup> Aesi ya wene Petelo kato nwenya, amba ya molembetela, amba ya w̄o ne yokye: «Na we wabaka na Yesu moto wa Nazarete!»

<sup>68</sup> Kasi Petelo aesi yaangana yokye: «Siebe ikyilukye we iwo! Siisocolo ikyi w̄o we.» Bobele aesi ya mana wamo, aesi ya kye zala o nze o munoko nwa lophango. [Bobele soo eesi ya tongo.]

<sup>69</sup> Kasi nwanwasi me akuli yakye mowene, amba ya imola babaka wamo yokye: «Moto oyo ali monomo na bato baabana!»

<sup>70</sup> Petelo akuli angana mbala esuu yokye: «Phe, teli bomo!» Nwana bonte, baabaka wa

mo bakuli ya wo na Petelo bakye: «Nde phele, oli monomo na be, pho na we oli moto wa Galileya.»

<sup>71</sup> Emba Petelo amba butwa ikata seleka yokye: «O nkombo ya Nwaphongo, siebe moto okowo bēe mona, bo nakate, Nwaphongo ampe etumbu!»

<sup>72</sup> Nde o sina imbele me, soo ekuli ya tongo mbala eya ibale. Emba Petelo amba ya umunya maphoo maawoko Yesu ne obokye: «Soo sa botongokye mbala ibale, wamunzangana mbala iyato obokye iwe tonzebe.» Emba Petelo amba ya tokolo abuto ikyemilela.

## 15

### *Bakye na Yesu oka Pilata*

<sup>1</sup> Na moyelo, bakonzi ba banganga ba Nwaphongo baesi yaangana ikyita na bankumu na bateye ba Mibeko. Baesi ya kanga Yesu maphanga, bakye moika oka Pilata.

<sup>2</sup> Pilata amba ya tuna Yesu yokye: «Iwe oli mokonzi nwa Bayuda?» Yesu amba mobuyisa yokye: «Mena ewo nde we.»

<sup>3</sup> Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo bamba ya phunda Yesu na maphoo maikye.

<sup>4</sup> Bobele Pilata amba kula motuna yokye: «Iwe toobuya? Ka kookye maphoo maikye maephunde na be!»

<sup>5</sup> Kasi Yesu taika buya na lowoo. Yango mena Pilata amba kamwa na boikye.

### *Pilata anyeti Yesu obokye awee*

<sup>6</sup> O biseleko biso ba eyenga ya Ilekana, Pilata kakandole moto wa boloko monomo okoongye bato.

<sup>7</sup> Nzuka o boloko, yabaka moto monomo nkombo ye Balaba. Abaka o mo yo na bato basuu baabomaka moto waatombolelekye bee Baloma.

<sup>8</sup> Bato baikye bamba ya kyende oka Pilata, bakye moonga obokye abakyelele bo wameele yo ibakyelela.

<sup>9</sup> Pilata amba ya babuyisa yokye: «Ozingyi obokye naekandolele mokonzi nwa Bayuda?»

<sup>10</sup> Pho Pilata aabaka na bolaa obokye bakonzi ba banganga ba Nwaphongo bayakaka yamophe Yesu nde pho ya zuwa.

<sup>11</sup> Kasi bakonzi ba banganga ba Nwaphongo baindisaka bato obokye bawo nde obokye babakandolele nde Balaba.

<sup>12</sup> Pilata amba kula batuna yokye: «Ka nakyele bo na okobangye bee mokonzi nwa Bayuda?»

<sup>13</sup> Bee bamba ya anwana bekye: «Omobakye o ekulusu!»

<sup>14</sup> Pilata amba kula ya batuna yokye: «Akyesi lowo lobe ye?» Kasi bamba kula nde anwana na bokusi bekye: «Omobakye o ekulusu!»

<sup>15</sup> Pho ya isepelisa bato, Pilata amba ya bakandolela Balaba. Amba toma batuluku babinde Yesu phimbo. Waa unva bee imobinda phimbo, amba mophe bee obokye bakye mobaka o ekulusu.

### *Batuluku baekye Yesu*

<sup>16</sup> Batuluku baesi yakyende na Yesu onte ya lophango la mokonzi Pilata, baesi ya bangana

bée baso. <sup>17</sup> Pho ya imoekye, baesi ya molasa munkoto nwa mangola, baesi ya tonga na eboko ya milo, bamba ya molasa yango o moto.

<sup>18</sup> Babuto imobeya bakyē: «Ena we e mokonzi nwa Bayuda!»

<sup>19</sup> Babuto imobinda na munziye o moto, bamotowi matee, bakusami na mafongo o boo phe ndokolo bamokumbele.

<sup>20</sup> Waaunva ḃ́́e imoekye, bamba ya mumanya munkoto nwa mangola, bamba kula ya molasa bitobu ḃ́́e. Sima, bamba tokolo ne o ifanda pho ya ikye mofaka o ekulusu.

*Babakyi Yesu o ekulusu*

<sup>21</sup> Moto monomō wa Sirene nkombo ye Simo, ango wa Alegizandele na Luphusu, autaka o manzabi, amba ya lekana wamō. Batuluku bamba ya moengyisa obokye anyanya ekulusu ya Yesu.

<sup>22</sup> Baesi yakye na Yesu o elele ekyebangye bée Gologota, kyelukye iwo obokye «Elele ya Engyengyele.»

<sup>23</sup> Bamba ya mophe maleku ba maangyinya na muno mobangye bée mile; kasi Yesu taikaka manywa.

<sup>24</sup> Bobele batuluku bamba ya mobaka o ekululu. Bamba ya maa mbese pho ya ikaba bitobu ba Yesu.

<sup>25</sup> Yabaka ngonga ya ibuwa eya mumbengu waamobaka bée o ekulusu.

<sup>26</sup> O ḡwana iḡaya owackomaka ḡé ɛwelele ye, bakomaka obokye: «Mokonzi ḡwa Bayuda.»

27 Batuluku baesi ya baka na baibi babale o ekulusu phenephē na Yesu: Ona o boloo, o moyoko o bowee phe. [

28 Yango mena wakokiyisami bo wakoma bēe o buku pha Nwaphongo obokye: «Bamoangyinye o mobombo nwa baibi.»]

29 Bato baabaka balekane wamo babuto imotola, banyingye nzoto bekye: «Ee! Iwe owa woko obokye wamobukola Tempelo, wamoetonga na nkolo iyato!

30 Ka omibikya, uta o ekulusu!»

31 Nde bomō na bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bateye ba Mibeko baekyekye Yesu. Bawoonoko onte ya bēe bekye: «Abikyaka bato basuu kasi yo mampenza taakokye imibikya!

32 Bo ali Masiya, Mokonzi nwa Isalayele, aute unwanwa eye o ekulusu pho towene, tombe anola!» Na baibi babale babakaka bēe o ekulusu phenephē na Yesu bamotolaka nde me.

### *Iwaa sa Yesu*

33 Waakoma bunya imoto, enzombi esi ya ziba mokyisi muso tee nono wa ngonga eya iyato eya nkokolo.

34 Waakoma ngonga ya iyato, Yesu aesi ya anwana na bokusi yokye: «Eloi, Eloi lama sabakatani?» Kyelukye iwo obokye: «Nwaphongo wa nga, Nwaphongo wa nga pho ya'ye onde?»

35 Bato basuu baabaka wamo bamookyi, bamba ya wo bekye: «Okyemela, kabangye moimosi Eliya!»

<sup>36</sup> Monomo na baabaka wamo amba ya kyilingana, akye nyinya inyuka o maleku ma ngaa, asikangyi o songye ya mungbalango, aesi ya phe Yesu pho anywe. Amba ya wo yokye: «Ziya tokyekye bo Eliya aesi ya mouya o ekulusu!»

<sup>37</sup> Kasi Yesu amba ya anwana nwangye mokusi nono waakata yo motema.

<sup>38</sup> Etobu enene eyalengyekye bee o Tempelo yakakwaka na mibale, uta o ikolo nono o se.

<sup>39</sup> Mokonzi nwa batuluku owa temekye o boo pha Yesu awenekye boowe yo, yokye: «Nde phele, moto oyo abakiy Nwana wa Nwaphongo.»

<sup>40</sup> Babasi basuu baabaka na bee wamo, babaka bakyekye na itakye. Onte ya bee yabaka Maliya owa Magadala, na ndo ye Maliya, nyango wa Zake eya munzenga na Zoze na Salome.

<sup>41</sup> Babasi baabana, babaka babengye Yesu, babaka bamokyelele waaba yo o manyete ma Galileya. Yabaka na babasi basuu baikye omo, baatambulaka na Yesu nzela yonoyo o Yelusaleme.

### *Ikundama sa Yesu*

<sup>42</sup> Waakomaka nkokolo, imbele siilengyele bee mokolo nwa Sabata.

<sup>43</sup> Zozefu wa Alimataya amba yaa. Abaka moto wa ngambo onte ya bananga baanene ba Bayuda, ne abaka kaziya iyaa sa bokonzi pha Nwaphongo. Amba yakye na boititalakye bosoka Pilata ikye onga ebembe ya Yesu.

<sup>44</sup> Pilata amba ya kamwa na iyoka obokye Yesu aambo waa. Aesi ya banga mokonzi nwa

batuluku owa baka wamo pho ya imotuna bo Yesu ambo waa elinga.

<sup>45</sup> Waamoimola mokonzi nwa batuluku obokye Yesu ambo waa, Pilata amba ya phe Zozefu nzela ya ikye kpa ebembe ya Yesu.

<sup>46</sup> Zozefu aesi ya omba imputa siilaa, aesi ya uya ebembe ya Yesu o ekulusu, aezingyi na ena etobu, amba kye enyosa o ilita saa imaka bee o mabanga. Sima, amba uka ibanga siinene pho ya iziba munoko nwa mooto.

<sup>47</sup> Maliya ma Magadala na ndo ye Maliya, nyango wa Zoze, babaka bakyekye elele ekye kunde bee Yesu.

## 16

### *Yesu akundoo*

<sup>1</sup> Unwanwa eye mokolo nwa Sabata moesi ya unva. Maliya ma Magadala, na ndo ye nyango wa Zake na Salome baesi yakye omba mauta ma solo elaa obokye bakye maololo ebembe ya Yesu.

<sup>2</sup> Waamumbengu nwa mokolo nwa sima ya Sabata, waatokolo munyele, baesi yakye o mooto.

<sup>3</sup> Bawonoko bekye: «Moto owalomanyisa ibanga o munoko nwa mooto nza?»

<sup>4</sup> Waavaka bee miyo omo, baesi ya wene obokye bambo manya ibanga me imbale. Ibanga me sabaka sinene. <sup>5</sup> Bamba ya nyolo o mooto. Baesi ya wene munzenga monomo omo azasi bi boloo o moto, alati etobu eetane. Babasi me bawenekye inganga siikye.

<sup>6</sup> Kasi aesi ya wo na bee yokye: «Bee sa ila. Naebe obokye bee kolukye Yesu wa Nazarete,

owabakaka b́́e o ekulusu. Aambo kundwa. Wawa tali! Kyeka elele eya molangyaka b́́e.

<sup>7</sup> Emba b́́e baso kyende, kye longolo Petelo na baekosi baayoko obokye Yesu akye baziya o Galileya. B́́e bamokye mowene omo, boo balongosi yo.»

<sup>8</sup> Babasi me baesi ya tokolo, bamani o mooto, bakyilinga mambangu, pho ya sina inganga, batekyenelekye pho malondo maunvaka na b́́e. Tebaikaka imola nono moto monomo, pho bailaka.

### *Yesu atokolesi Maliya ma Magadala*

[  
<sup>9</sup> Waakundwa Yesu na moyelo nwa sima ya mokolo nwaa Sabata, atataka itokolele Maliya ma Magadala, owamanyaka yo malobo mabe sambo.

<sup>10</sup> Maliya amba kye imola simo me oka baekosi ba Yesu. Akye bazwa balele na ngongo.

<sup>11</sup> Kasi waaoka b́́e obokye Yesu ali na bomoo, Maliya amoweni, tebaikaka anola.

### *Yesu atokolesi baekosi babale*

<sup>12</sup> Sima Yesu akulaka tokolele baekosi babale o nzela ekyekye b́́e o manzabi. Amibuyaka ndengye esuu.

<sup>13</sup> Baekosi me bamba ya bomela, bakye imola bebi na b́́e bo wawenelekye b́́e na Yesu. Kasi b́́e tebaikaka na anola.

### *Yesu atokolesi baekosi iko mbuka monomo*

<sup>14</sup> Sima ya iso, Yesu akulaka tokolele baekosi iko mbuka monomo, baabaka baze. Amba ya baoya yokye: «B́́e toli na ianola, kombe ikyela

na ziko baayakaka ya eimola obokye banveni na miyo obokye nali na bomoo.»

<sup>15</sup> Emba amba ya batoma, yokye: «Bee baso, kyende o mokyisi munso, okyemimola bato baso Simo Elaa.

<sup>16</sup> Bo moto aanosi Simo Elaa me, bo abatisami, amobika. Ka bo moto taanosi Simo Elaa, amosambisama.

<sup>17</sup> Baanosi me bamokyela bilekyesako bibi: Bamowiinya malobo mabe na nkombo ya nga, bamowoo noko insuu itiebe bato;

<sup>18</sup> bo baakye manzoo, na bo banywe zwe sibome, etebaakye bolosi, etebawe; bamotandela bato ba malosi maboko, bato me bamobika.»

*Yesu abutoo o ikolo*

<sup>19</sup> Waaunva Nkolo Yesu iwo na bee bofo, abuto o ikolo. Akye zala o elele ya ngambo o boloo pha Nwaphongo.

<sup>20</sup> Bobele, baekosi baesi ya kyemimola Simo Elaa me mboka eso. Nkolo abaka kabasungye o etoma ya be, akyelaka bilekyesako biikye o nzela ya bee pho ya iphe maloba ma bee mwiya.]

## **Lobala NT**

### **Lobala: Sangola Eenyakune New Testament**

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Lobala)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-10

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Dec 2025 from source  
files dated 10 May 2025

45dc5a8e-f513-5ba3-aad6-e48bd1d5b563